

DRAUGAS

2ND CLASS
JULY 1 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, LIEPA - JULY 1, 1993

Nr. 125

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuva reikalauja, kad Rusija atlygintų žalą

Vilnius, birželio 30 d. (Elta) - Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijos Vienos forume Rusijos delegacija išplatino pranešimą, kuriame praneša, kad „Lietuvos valstybinė derybų su Rusija delegacija atsisakė viensilko pareikimo, kuris turėtų būti pridedamas prie susitarimo dėl Rusijos armijos išvedimo“. Rusijos pareikime, kurį buvo norima prijungti prie sutarties, buvo rašoma, kad „šio susitarimo pasirašymas nereiškia, jog suteikiamas koks nors teisinis statusas Rusijos pajėgoms, ir kad klausimai, susiję su žalos, kuri buvo padaryta po 1940 metų, atlyginimu bus sprendžiami tolesnėse derybose“.

Lietuvos derybų su Rusija delegacija oficialiai pareiškia: „Vienoje išplatintas Rusijos delegacijos pranešimas visiškai neatitinka tikrovės. Lietuvos derybų delegacijoje nenukryptamam laikomasi nuostatos, kurią Lietuvos piliečiai išreiškė 1992 m. birželio 14 d. referendume - žala, padaryta Lietuvai nuo 1940 m., turi būti atlyginta, ir ši pareiga pagal tarptautinę teisę tenka Rusijos Federacijai“.

Lygiai taip pat „derybų objektu nėra ir negali būti klausimas dėl kokio nors statuso suteikimo Sovietų Sąjungos (dabar Rusijos) armijai, išvedamai iš Lietuvos teritorijos pagal 1992 m. rugsėjo mėn. 8 d. pasirašytą grafiką. Ši armija be jokių sąlygų turi būti išvesta iš Lietuvos iki š. m. rugpjūčio 31 dienos. Lietuvos piliečiams ir valstybei padaryta žala turi būti atlyginta, o dėl jos atlyginimo tvarkos turi būti deramasi“, sakoma praneškime.

Oficialiai įteisinta pirmoji Lietuvos valstybinės sienos dalis

Biržuose, daugiau kaip prieš 400 metų statytuose Lietuvos magnatų Radvilų rūmuose, birželio 29 d. Lietuvos užsienio reikalų ministras Povilas Gylys ir Latvijos valstybės sekretorius Janis Dinevičius pasirašė tarpvalstybinę sutartį dėl valstybinės sienos nustatymo ir atžymėjimo. Sutartyje numatyta, kad Latvijos ir Lietuvos valstybinė sausumos siena lieka tokia pat, kokia buvo iki 1940 m. birželio 15 dienos. Jos režimas bus toks pats, koks buvo numatytas 1921 ir 1931 metų Lietuvos ir Latvijos sutartimis.

Komentuodamas pasirašytą sutartį, Lietuvos užsienio reikalų ministras pastebėjo, kad ji turi didelę juridinę ir istorinę reikšmę: tai pirmoji Lietuvos valstybinės sienos atkarpa, kuri įteisinama dviejų valstybių sutartimi. Latvijos valstybės sekretorius pastebėjo, jog ši sutartis - ne sienos tarp dviejų valstybių nubrėžimas, o juridinis abiejų šalių santykių sutvarkymas.

Pietų Korėjos verslininkai nori investuoti Lietuvoje

Susitikime su prezidentu Algirdu Brazausku Lietuvos Respublikos garbės konsulas Pietų Korėjoje Kim Hong Kun

patvirtino, kad Pietų Korėja ruošiasi suteikti Lietuvai finansų kreditą. Jo apimtis ir sąlygos bus suderintos rugsėjo mėnesį premjero Adolfo Šleževičiaus vadovaujamos delegacijos vizito į Pietų Korėją metu.

Kim Hong Kun, didelės korporacijos prezidentas, į Lietuvą atvyko savaitei laiko. Jis jau susitikio su ministru pirmininku, kai kurių ministerijų ir žinybų vadovais, vėliau lankysis įmonėse ir firmose.

Pokalbyje su prezidentu garbės konsulas sakė, kad Pietų Korėjos verslininkus labai domina galimybės investuoti kapitalą Lietuvoje. Tačiau šios jau pasiekė žinios apie biurokratinę kliūtį, kurias Lietuvos valdininkai stato užsienio investitoriams. Kim Hong Kun pareiškė viltį, kad prezidentas ir vyriausybė padės juos įveikti.

Kartu su garbės konsulu atvykę Pietų Korėjos verslininkai atvežė projektų, susijusių su vartojimo prekių gamybos pletojimu Lietuvoje. Kim Hong Kun sakė tikintis, kad jie sudomins Lietuvos verslo žmones.

Prez. Algirdas Brazauskas padėkojo garbės konsului už jo paramą, užmezgant ekonominių ryšių su Lietuva. Dabar ji palaiko juos su 68 šalimis. Pokalbyje pareikštas įsitikinimas, kad netrukus šį sąrašą papildys ir Pietų Korėja.

Australijos parlamentari viešnagė

Birželio 29 d. Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičkauskas priėmė Lietuvoje viešinti Australijos Viktorijos valstijos parlamento delegaciją. Jos šešių žmonių grupėi vadovauja parlamentinės Liberalų Sąjungos sekretorius Geoffrey Connrad.

Australijos parlamentariai taip pat susitikio su Seimo LDDP ir Socialdemokratų frakcijų, Tėvynės Santaros koalicijos vadovais, Seimo užsienio reikalų komiteto nariais. Susitikimuose, be kita ko, buvo aptariamos tarptautinio bendradarbiavimo galimybės.

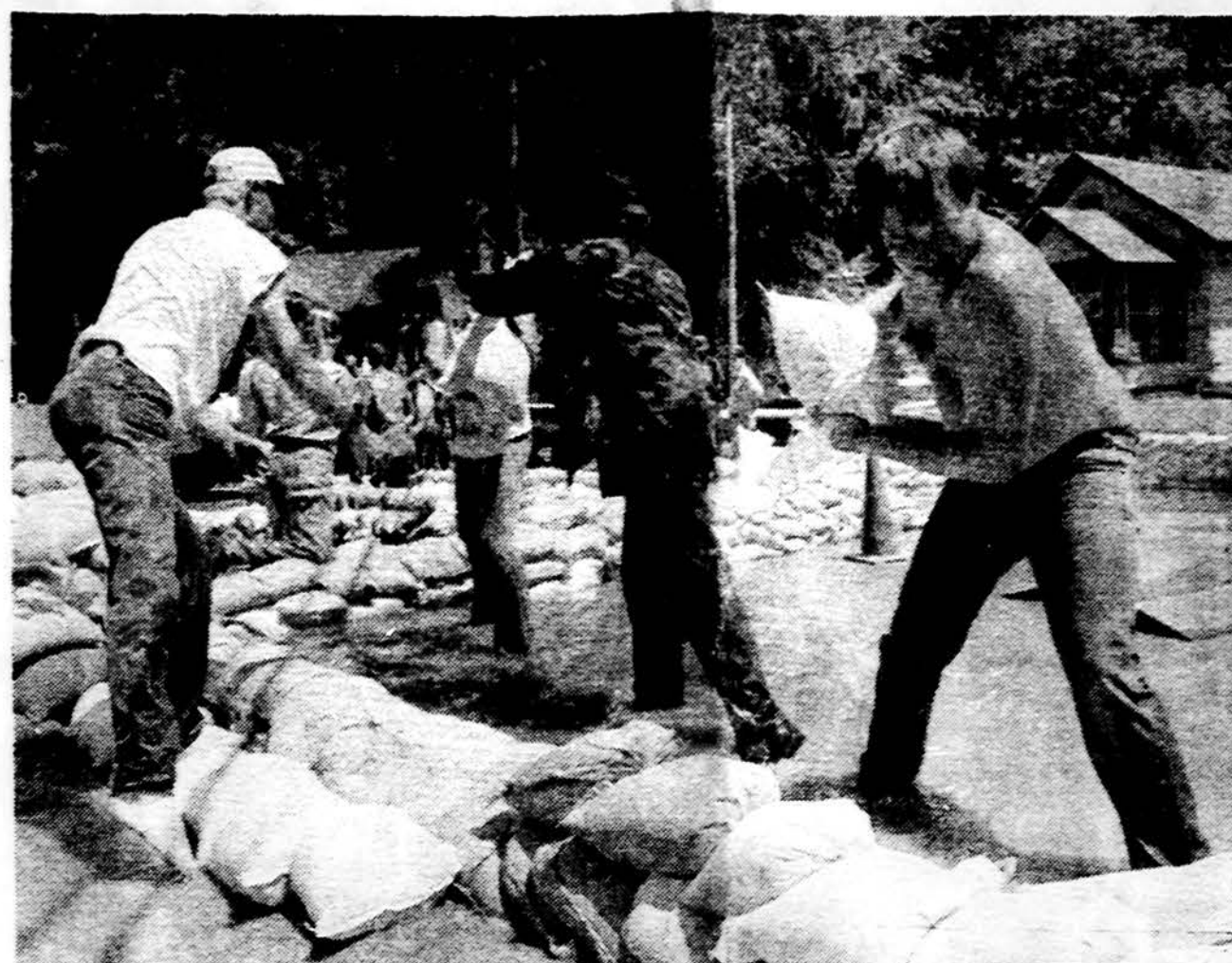
Australijos parlamentariai Lietuvoje viešės iki ketvirtadienio.

Maisto produktai gali dar pabrangti

Iš ekonomikos ministro pavaduotojos, Kainų ir konkurencijos tarnybos direktorės Filomenos Jasevičienės vyriausybė pateiktos maisto produktų kainų prognozės aiškėja, kad liepos mėnesį už juos teks mokėti brangiau, negu birželį. Pensijas ir biudžetinių įstaigų darbuotojų atlyginimus nuo liepos mėnesio taip pat numatoma padidinti.

Rusijos kariškiai kraustosi iš uostamiesčio

Birželio 29 d. Klaipėdos miesto meras Benediktas Petrauskas priėmė Rusijos armijos išvedimo iš Lietuvos operatyvinės grupės viršininką generalą majorą Valerij Profatilov.

Nuo 1965 metų Mississippi upė nebuvo taip aukštai pakilusi, kaip šimet. Upės 500 mylių atkarpa nuo St. Paul, Minnesota, iki St. Louis, Missouri, yra taip pakilus, kad teko sustabdyti laivų vartų veikimą, kurie pro upės užtvankas praleidžia krovines baržas, upę vežančias grūdus, chemikalus ir trašas. Čia Marquette, Iowa, miesto gyventojai krauna smėlio maišus apsaugoti nuo upės patvinimo.

Lietuvos Bankas gina lito vienvaldystę

Vilnius, birželio 30 d. (Elta) - Birželio 29 d. Lietuvos Banko įvyko diskusija, kurioje dalyvavo Lietuvos Banko valdybos, Lietuvos Verslininkų asociacijos, Verslininkų sąjungos, Pramonininkų asociacijos, Nuosavybės saugos kongreso nariai, Tarptautinio Valiutos Fondo atstovas Lietuvai Per Hedfors ir nepriklausomas ekspertas iš užsienio Antanas Grina.

Buvo diskutuojama apie Lito komiteto sprendimus, kurie draudžia kitų valiutų cirkuliavimą ir, verslininkų nuomone, monopolizuoja bankų ir kredito sistemą, neteisėtai reikalauja piniginių pajamų deklaravimo.

Lietuvos Banko valdybos pirmininko Romualdo Visokavičiaus nuomone, Lito komiteto nutarimai ir bankų veikla reglamentuojantys įstatymai yra patys liberaliausi visose Baltijos valstybėse. Centrinis bankas privalo reguliuoti pinigų emisiją, tvarkyti savus pinigus ir stabilizuoti juos, vykdyti bankų priežiūrą ir tvarkyti

užsienio valiutų bei auksą. Šios funkcijos yra centrinio banko prerogatyva, ir, siekiant jas vykdyti, formuojama tokia pinigų politika.

Verslininkų sąjungos pirmininkas Arvydas Stašaitis pareiškė, jog Lietuvos Banko vykdoma pinigų politika yra prievarta visiems - verslininkams, komerciniams bankams, piliečiams. Jo nuomone, Lito komitetas viršijo savo ir jame atstovaujamų valdžios institucijų kompetenciją.

Tarptautinio Valiutos Fondo atstovas Lietuvai Per Hedfors informavo, jog TVF valdyba savo posėdyje teigiamai įvertino Lietuvos Banko vykdomą monetarinę politiką ir priimtus sprendimus. „Toks įvertinimas atvers duris užsienio investicijoms“, sakė Per Hedfors.

Diskutuojant paaiškėjo, jog verslininkų nuomonė pinigų politikos klausimais nėra vieninga. Tačiau visi kalbėjo sutiko, jog siekiama vieno - tvirtito lito.

Jis informavo, jog Rusijos karinės pajėgos iš Klaipėdos traukiasi sklandžiai - juda tankų pulkas, gabenama jūrų pėstininkų divizionų ginkluotė. Generalas patvirtino, kad iki rugpjūčio 25-28 d. visi Rusijos kariniai daliniai paliks Klaipėdą.

Kuriama mokykla baltarusiams

Nuo šių naujųjų mokslo metų pradžios Vilniuje bus atidaryta baltarusių humanitarinė mokykla. Pareiškusių norą joje mokytis yra tiek, kad bus galima sudaryti visas dvyliką klasių. Pirmaisiais mokslo metais pagal moksleivių pasirengimą dalis disciplinų bus dėstoma lietuvių kalba, pamažu pereinant į baltarusių. Didžiausias dėmesys bus skiriamas kalbų mokymui. Greta privalomų bendrojo lavinimo disciplinų veiks liaudies amatų, darbo auklėjimo ir kiti fakultatyvai.

- Klaipėdos universiteto rektoriumi išrinktas Vilniaus universiteto profesorius Stasys Vaitiekūnas.

Isteigta universiteto rėmimo taryba

Klaipėda, birželio 23 d. - Neseniai įkurtas Klaipėdos universitetas birželio 21 d. susaukė universiteto rėmimo tarybos steigiamąjį posėdį. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, steigiamajame posėdyje tarybos pirmininku išrinktas Klaipėdos miesto tarybos pirmininkas Vytautas Čepas.

Klaipėdos universitetas gyvuoja dar tik devesius metus. Keturiuose fakultetuose - Technikos, Humanitariniame, Gamtos ir Pedagogikos - šiuo metu mokosi 2.600 studentų, dirba 260 profesorių, docentų ir dėstytojų.

Jaunai mokymo įstaigai reikia visokeriopos paramos. Ji ir turėtų suorganizuoti bei teikti ir rėmimo taryba susibūre didžiausių uostamiesčio imonių vadovai, verslininkai. Naujai įkurta rėmimo taryba numato įsteigti organizaciją, verslininkų fondus geriausiems studentams ir mokslinei mokslininkams, finansuoti perspektyvius mokslinius tyrimus.

Kas kontroliuos bendrą įmonę

Vilnius, birželio 26 d. - Trečiadienį Vilniaus savivaldybė panaikino savo ankstesnį sprendimą kurti bendrą įmonę „Vilniaus vandenys“ kartu su prancūzų įmone „Lyonnaise des Eaux-Daumez“.

Prancūzų firma norėjo bendroje įmonėje turėti 51% akcijų, kad galėtų neiškraipytai įgyvendinti savo daugelio metų vandens valymo ir tiekimo politiką. Po daugiau nei metus trukusių svarstymų Vilniaus savivaldybė atsisakė šio projekto. Pagrindiniai argumentai prieš buvo prancūzų reikalavimas kontroliuoti akcijų paketą ir tai, kad nebuvo surengtas konkursas nuspręsti, kuriai Lietuvos įmonei bus galima kurti šią firmą. Nuspręsta tokį konkursą surengti dabar.

Jei viskas vyks tokiais tempais, kaip iki šiol, tai vandens tiekimo įrenginiai (dar sovietų gamybos, nuostolingi energijos sukievojimo požiriai) subyrės anksčiau, nei bus įkurta kokia nors privati įmonė tiekti vandenį Vilniaus gyventojams.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Dujų tiekimo nutraukimas jau seniai užprogramuotas

Vilnius, birželio 30 d. (Elta) - „Žinia nemaloni, tačiau nėra nelaukta“, komentuodamas šį faktą pareiškė Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. „Šiai vyriausybei ir man, kaip jos vadovui, per keletą mėnesių nepavyko sureguliuoti klausimų dėl atsiskaitymų už gamtines dujas su tiekėjais iš Rusijos, nes ši paini problema buvo užprogramuota daugiau kaip prieš metus. Jau nuo praėjusių metų balandžio mėnesio gamtinių dujų vartotojai mūsų šalyje už jas mokėjo mažiau, negu buvo nustatytos faktinės jų pirkimo kainos. Kai pernai liepos mėnesį Rusija pareikalavo atsiskaityti pasaulinėmis kainomis, Lietuvos vyriausybė aiškios politikos šiuo klausimu taip pat neturėjo. Buvo kalbama - tarsimės, derėsime, o skola tolydžio augo, ir apie Naujuosius metus jau siekė maždaug 40 milijonų JAV dolerių. Dar keliais milijonais dolerių ji padidėjo pirmajame šių metų pusmetyje“, paaiškino ministras pirmininkas.

Priemonės, kurių ėmėsi, neišgelbėjo padėties

Toliau premjeras kalbėjo: „Tik pradėję eiti šias pareigas, St. Peterburge susitikau su Rusijos premjeru Viktoru Černomyrdinu, įmonės Lentransgaz vadovais, ir neliko nieko kito, kaip sutikti su konstatavimu, jog yra kaip yra, ir kad skolas padengsime. Visų pirma, ėmėmės drastiškų priemonių, ribodami dujų tiekimą smarkiai išsiskolinusioms įmonėms. Kiek žinau, 40-tiai tokių imonių gamtinių dujų tiekimas visiškai nutrauktas. Deja, visų problemų nepajėgėme išspręsti, nes esant mažesnei vartojimo kainoms, už išlaidas dujoms pirkti to padaryti neįmanoma“.

Ministras pirmininkas aiškino, jog biudžetinių lėšų prireikė čia pat esantiems reikalams ir jų neatliko skolų mokejimui. Jis kalbėjo: „Vadavimas energetikos ūkiui gerokai slūbavo, ir naujų vadovų paskyrimas ne iškart gali pagelbėti. Kita vertus, iš kur valstybė padengs senas skolas, turėdama tokį ribotą biudžetą,“

Mirė akademikas Juozas Matulis

Vilnius, birželio 26 d. - Kaip praneša „Lietuvos rytas“, birželio 25 d., eidamas 95-uosius gyvenimo metus, mirė žymus mokslininkas ir mokslo organizatorius, buvęs ilgametis Lietuvos Mokslų Akademijos prezidentas, akademikas Juozas Matulis.

Akademikas J. Matulis sukūrė originalią Lietuvos elektrochemikų mokyklą, parengė didelį būrį mokslininkų. Jis sėkmingai išsprendė daugelį svarbių teorinės elektrochemijos bei taikomosios galvanostegijos problemų ir pagrįstai laikomas vienu iš žymiausių šios srities specialistų pasaulyje.

Juozas Matulis visada rūpinosi gimtąja kalba, Lietuvos istorija ir kultūra, skatino nagrinėti savo krašto problemas.

ir kai žūt būt reikėjo, prasidėjus sėjai suteikti finansinę paramą kaimui, rasti papildomų lėšų socialinei žmonių paramai ir kartu imtis priemonių infliacijai stabdyti“.

Kiti Lietuvai nemoka skolų

Atsiliėpdamas į priekaištus, Adolfas Šleževičius priminė, jog vienas dalykas reikalauja, kad Rusija susimokėtų savo skolas, kitas dalykas gauti pasirašytas sutartis, ne pažadas, kurių niekas neištesa. Ministras sakė: „Mes girdime priekaištus: kodėl Lietuva, šiuo atveju ir jos vyriausybė, neišreikalauja skolų už elektros energiją ir tranzitus iš Rusijos, Baltarusijos. Tokie reikalavimai buvo keliama, ir pažadų iš anos pusės būta. Deja, ir Baltarusijos ministras pirmininkas, tvirtai pažadėjęs šį mėnesį sumokėti dalį skolų, iki šiol žodžio netesėjo“.

Baltarusija Lietuvai už elektros energiją mokėjo 12 milijonų dolerių, kuriuos žadėjo gražinti įvairiomis prekėmis. Jas pardavus, Lietuva iš tų pinigų sumokėtų Rusijos Lentransgaz įmonei, kuriai Lietuva skolinga 43 milijonus dol.

Ministras pirmininkas taip pat minėjo, jog šiai padėčiai pataisyti Lietuvai siekia laisvos prekybos sutarties su Rusija, bet kol kas ji dar nepasiekta, ir tai apsunkina prekybinius reikalus su Rusija. „Tačiau“, jis sakė, „Kas šiek tiek plačiau suvokia dabartinį neapibrėžtumą Rusijos vidaus politikoje, turėtų suprasti, kad kaktas sienos nepramuši, o ypač kai esi nemažai skolingas.“

Tačiau premjeras pasakė, jog šioms problemoms spręsti šiuo metu yra vedamos derybos su Rusijos ir Baltarusijos valdais.

Vartos kreditus ir kels kainas

Paaškindamas, kaip skolas už dujas bus mokamos tuo tarpu, premjeras pasakė: „Dali skolas už dujas padengsime iš Pasaulio Banko tikslinio 15 milijono dolerių kredito, kita dalis - iš skolų, kurias turi gražinti Rusija ir Baltarusija, galbūt ir iš kitų šaltinių.“

Užtikrinęs, jog gamtinių dujų rezervo užteks dar iki liepos mėnesio, jis taip pat išreiškė viltį, kad „įsivesime geresnę tvarką žinybose, nuo kurių organizuotumo taip pat priklauso minėtų klausimų sprendimas“. Maždaug 37 procentai žmonių dar nesusimokėjo dujų sąskaitų praėjusią žiemą. Bet premjeras kalbėjo ir apie „nepopuliarias priemones“ padėti tvarkyti: nuo liepos mėnesio vartotojams bus pakeltos kainos už dujas. Bet nuo šildymo sezono pradžios valdžia numato gyventojams kompensuoti dalį jų apšildymo išlaidų, anot Šleževičiaus.

KALENDORIUS

Liepos 1 d.: Pal. Junipero Serra, Julius, Jutvarė, Gen-drutis, Liepa. Valstybinė šventė Kanadoje: Kanada Day.

Liepos 2 d.: Aristonas, Monegunda, Lengvinis, Žilvinė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ISVYKO APSIGYVENIMUI
PALANGOJE

Vanda ir Placidas Balynai birželio 24 dieną išvyko į Palangą nuolatiniam apsigyvenimui. Balynai buvo aktyvūs Detroito apylinkės nariai, dalyvavo lietuviško gyvenimo veikloje ir dosniai rėmė organizacijų ir parapijų veiklą.

DAR APIE POLITINĘ
KONFERENCIJĄ
DETROITE

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos Detroito rengtoje Politinėje konferencijoje, š.m. birželio 19-20 dienomis vykusioje Dievo Apvaizdos Kultūros centre, dalyvavo daugiau negu 200 dalyvių iš įvairių JAV valstijų. Dalyviai išklausė Lietuvos ministrą pirmininką ir Lietuvos Demokratinės darbo partijos pirmininką Adolfą Šleževičių, Tėvynės sąjungos atstovą ir seimo narį Saulių Šaltenį. Lietuvos socialdemokratų partijos vadovą ir seimo narį Aloyzą Sakalą ir Lietuvos Centro judėjimo pirmininką bei seimo narį Romualdą Ozolą – jų pranešimus ir kalbas. Jie atsakinėjo ir į dalyvių klausimus.

Buvo išklausyta buvusio PLB pirmininko dr. Vytauto Biliausko ir prof. S. Vytauto Vardžio kalbos.

Vakariėnės metu buvo pagerbtas 50 metų Lietuvos diplomatinėje tarnyboje išstarnavęs ambasadorius Stasys Lozoraitis ir išklausyta jo kalba.

Simpoziumuose kalbėjo: dr. Valdas Adamkus, dr. Kazys Ambrozaitis, Rimantas Domanskis, Vaiva Vėbraite-Gustienė, dr. Juozas Kazickas, dr. Tomas Remeikis, Sigitas Miknaitis, Juozas Polikaitis ir kun. Antanas Saulaitis.

Rezoliucijų komisija, kuriai pirmininkavo dr. Bronius Nemickas, pasiūlė dešimtį išvadų, kurios po diskusijų buvo vienbalsiai priimtos. Priimtos rezoliucijos buvo perduotos per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę birželio 22 d. laidoje ir atspausdintos „Drauge“, birželio 26 d. laidoje.

Po konferencijos įvyko spaudos konferencija, kurioje dalyvavo keli svečiai iš Lietuvos. Šios konferencija buvo perduota per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę birželio 29 dienos laidoje, o prof. Vardžio pasakyta konferencijoje kalba ir ambasadoriaus Stasio Lozoraitio kalba bus perduotos liepos 2 dienos „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės laidoje, nuo 4 iki 6 val. po pietų, iš radijo stoties WPON, AM banga 1460. Politinės konferencijos šeiminkai buvo LB Michigan apygardos valdyba, kuri sudarė specialų rengimo komitetą, vadovaujamą Liudos Rugienienės.

AMŽINYBEN IŠLYDĖJOME
A.A. BALĮ RUKŠTELĘ

Š.m. birželio 23 d., Beaumont ligoninėje, Royal Oak, Michigan, mirė a.a. Balys Rukštelė. Velionis buvo gimęs Bernotiskų kaime, Daugailių valsčiuje, Lietuvoje, 1912 metų vasario 4 dieną. Gyveno Farmington Hills, Michigan. Giliam nuliūdime paliko žmoną Onutę, sūnų Rimantą, gyvenantį Las Vegas, Nevadoje, ir dukras Genutę ir Ramunę su jų šeimomis. Lietuvoje tebegyvena sesuo ir kiti giminės. Anūkai ir anūkės Alexa, Christina, Andrius ir Marius ilgisi ir liūdi mylimo senelio. Velionis priklausė Lietuvių Bendruomenei, Stasio Butkaus Šaulių kuopai ir „Auksinio amžiaus“ būreliui.

Birželio 26 d., po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, velionis buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Laidotuves tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zapackienė.

A.A. CHARLES MISHAKIS

Birželio 19 d. Holy Sepulchre kapinėse po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje buvo palaidotas a.a. Charles G. Mishakis. Giliam nuliūdime paliko žmoną Christine, sūnus Timothy su šeima ir mamytę Mary bei kiti giminės. Laidotuves tvarkė Charles R. Step laidotuvių namai.

BALFO SKYRIAUS
VEIKLA

Bolfo 76-to skyriaus metinis susirinkimas įvyko birželio 27 d. Šv. Antano parapijos patalpose. Skyriaus pirmininkas kun. Alfonsas Babonas, sekretorius ir išdėstęs Vladas Staškus ir finansų sekretorius Česys Šadeika pranešė skyriaus veiklos rezultatus. Skyriui nario mokesčių sumokėjo už 1992 metus 379 pavieniai nariai ir šešios organizacijos. Gerai pavyko metinė rinkliava. Bolfo centrui pasiūstas 6,253 dol. Revizijos komisijos pirmininkė Eugenija Bulotienė pranešė tikrinimo rezultatus ir kad atskaitomybė tvarkoma patvirtintai. Skyriaus valdyba sutiko dar vienus metus padirbėti. Jos sudėtis – pirmininkas kun. Alfonsas Babonas, vicepirmininkai: Stasys Garliauskas, Lijda Mingėlienė ir Romas Macionis, sekretorius išdėstęs Vladas Staškus, finansų sekretorius Česys Šadeika, renginių vadovė Ona Šadeikienė ir narė Antanina Jonynienė. Revizijos komisija: Eugenija Bulotienė, Antanas Sukauskas ir Antanas Vaitėnas.

VINCO TAMOŠIŪNO
IŠLEISTUVĖS

Vincas Tamošiūnas liepos mėnesį išvyks į Lietuvą, likusias savo gyvenimo dienas praleisti artimųjų tarpe. Birželio 27 d.

„Žiburio“ lietuvištos mokyklos Detroito dalis mokinių mokslo metų užbaigimo dienos programoje.

Nuotr. K. Giedraičio

Šv. Antano parapijos saleje jam buvo surengtas atsisveikinimo pobūvis, kurį pravedė Matas Bauksys.

Vincas Tamošiūno šauliško ir visuomeninio gyvenimo veiklą apibūdino Stefanija Kaunelienė, „Tremties trimto“ redaktorė. V. Tamošiūnas nuo pat jaunystės dienų per visą gyvenimą yra Lietuvos laisvės gynėjas – kūrėjas savanoris, Klaipėdos krašto vadovimo dalyvis, rezistentas, Šaulių sąjungos veikėjas, vadovas ir garbės narys, lietuviškų židinių ir spaudos rėmėjas, mokėjęs pritraukti prie tautinio darbo kitus. Sugėjęs įsisavinti savo gimtojo ežerų krašto kūrėjų liudijus pasakojimo polėkis; jis yra rašęs išėjusių spaudoje humoristines apybraižas. Buvo kuklus ir pareigingas, kaip tikras karys, savo tautos gynėjas.

S. Kaunelienės sukurtas V. Tamošiūno veiklos portretas yra realus – neperdėtas. Po jos kalbės Jonas Mikulionis ji dar labiau išryškino savo kūrybingumą mintimis. Muzikas Stasys Šližys su Moterų vokalinio ansamblio V. Tamošiūno atsisveikinimo trimis dainomis – „Bernelis“, „Skrenda mintys į Tėvynę“ ir „Jūra“, ir iškėlė parapijos choro ir Moterų vokalinio ansamblio įdainuotą juostą.

Pasivažišius kalbėjo Šaulių sąjungos išėjimoje centro v-bos pirmininkas Mykolas Abarius ir iškėlė Tamošiūnui padėkos dovaną su adresu ir prašė už bendradarbiavimą. Kūrėjas savanoris Stasys Šimoliūnas priminė, kad iš gausios savanorių šeimos Detroito liko du. Išvykus Vincui, kūrėjų savanorių vėliava nešti lieka tik vienintelis S. Šimoliūnas. Stasio Butkaus šaulių kuopos vardu atsisveikinimo Edvardas Milkus, o „Švyturio“ jūrų šaulių kuopos vardu – Bronius Valiukėnas. Paskutinius atsisveikinimo linkėjimus išreiškė Eugenija Bulotienė ir S. Garliauskas.

Vincas Tamošiūnas padėkojo už linkėjimus ir išteiktas dovanas, kurias panaudos labdariniams tikslams Lietuvoje, pažadėdamas dar jas iš savo kišenės papildyti. Sklandžiai pravesė atsisveikinimo pobūvis baigtas sugiedant Vincui Tamošiūnui „Ilgiausių metų“.

Stasys Garliauskas

SUNNY HILLS, FL

VAKARAS

VINCUI MAMAIČIUI

Kai 1979 m. gale muzikas Vincas Mamaitis iš Elizabeth, NJ atsikraustė į Sunny Hills, manė atsidėsias lengvam pensininko gyvenimui. Deja! Ištisus 13 metų praleido, lavindamas „Antrosios jaunystės“ chora, jam diriguodamas visokių švenčių progom, Šv. Teresės bažnyčioje vargonavęs ne tik kiekvieną sekmadienį, bet ir per linksmas ar liūdus iškilmes. Žodžiu, buvo įsitraukęs į muzikinę veiklą visiškai ne kaip pensininkas.

Metų skaičiai augant, sveikatos problemoms gausėjant, nusprendė ir nuo chorvedybos, ir nuo vargonavimo pasitraukti. Sprendimą padarė 1993 m.

gegužės mėnesį, kai ir su choru darbuotis, ir per lietuviškas pamaldas vargonuoti sutiko, didelio muzikinio pajėgumo moteris, Genovaitė Beleckienė.

Birželio 3 d. „Antrosios jaunystės“ choro valdyba surengė su savo maestro atsisveikinimo pobūvį. Šv. Teresės parapijos saleje. Susirinko beveik visi aktyvūs telkinio tautiečiai, apie 70 asmenų. Apie maestro muzikinę veiklą, jo kruopštumą bei kantrybę kalbėjo dabartinis choro pirm. Vytas Macys, LB apyl. pirm. Alfonsas Velavičius, choro garbės narys Klemensas Žukauskas, Elena Lukienė. Choro dovaną, kartu su V. Maciu, iškėlė viena iš jo steigėjų, ilgametė pirmininkė Viktorija Dėdinienė, o LB apylinkės dovaną – išd. Jurgis Savaitis. Maestro atsisveikinimo ir padėkos žodį perskaitė Onė Adomaitienė.

Meninę dalį atliko „Antrosios jaunystės“ choras, pianinu palydimas naujosios vadovės G. Beleckienės. Buvo sudainuotos keturios skambios dainos.

Po specialiai šiai iškilmei sukurtos jautrios kun. Izidorius Gedvilos maldos vyko vaišės, vėliau šokiai.

Plačiau apie Vinco Mamaičio gyvenimą bei jo muzikinę veiklą esu parašęs jo 85-to gimtadienio progą („Draugas“, 1992 birželio 9: „Nuo Nemuno iki Meksikos įlankos“).

Vincas Mamaitis, ne vien muzikas, bet ir rašto žmogus, buvęs „Muzikos žinių“ redaktorius. Turi daug vertingų atsiminimų. Linkiu atsidėti jų tvarkymui, tesimui!

PAGERBĖME

MRS. FANNIE ENZWEILER

Gegužės 30, 3 v. p.p. į Šv. Teresės parapijos sale įriedė mediciniškas vežimėlis. Apsupta artimųjų, apie 150 žmonių sustojus plojant, atvažiavo ponė Fannie Enzweiler, kuri laiką sunkokai sirgus, dabar šiek tiek apsigėrė. Pusančio šimto žmonių, tai visas Šv. Teresės parapijos aktyvas ir dar keliolika svečių.

Fannie Enzweiler! Kas ji, kad į jos pagerbimo pietus bilietai buvo išrašyti beveik neraginant? Nesulaukiau žadėtų bent būtiniausių biografinių duomenų, tad tik keletas čia visiems žinomų faktų. Ji – uoli katalikė – milijonierė, mūsų parapijos narė ir taip pat narė kelių katalikiškų organizacijų. Prieš pusztinį metų, čia darbuotis pradėjęs, labai energingas klebonas kun. Francis Sczykutowicz kūrė projektus, o Fannie Enzweiler juos rėmė. Ne šimtinėmis, o dešimtimis tūkstančių! Naują bažnytelės stogą sekė hipotekos išmokėjimas, priestatų šiaurinė pusė, už bažnytelę didesnė salė pietiniam gale, galingas elektroninis varpas bokšte (bokštas šalia pastatų), erdvi, geriausio asfalto aikštė automobiliams. Projektai pridedavo parapijiečių-pensininkų aukomis, o baigdavosi, gal tik mažą dalį mums sudėjus, p. Enzweiler čekiais. Teisingai pobūvio metu man vienas lietuvis

visuomenininkas dėstė. Esame, jis sakė, šimto pensininkų šeimų parapijėlė, o turime daugiau, negu keleriopai gausesnė pasiturinčių miestiečių parapija. Visa tai – šitos ponios dėka.

Banketo metu kalbų beveik nebuvo, išskyrus klebono maldą ir solenizantės paėkos žodžius. Meninę dalį, gal tužina populiarų amerikiečių dainų, atliko keturi vyrai, „Barber Shop Quartet“. Kad lietuviai labai gausiai dalyvavo, pajutome, klebonui paraginus, giedodami „Ilgiausių metų“.

MOTINOS ATMINIMUI

Šių 1993 metų kovo 29 Čikagos Marquette Parke, savo namuose, mirė Adele Katkytė-Savickienė - Grebliūnienė, eidama 84-sius metus. Mirė nesirgusi, staiga, širdžiai sustojus. Buvo ikininkė nuo Bartininkų. Su pirmuoju vyru turėjo vieną sūnų. Vyru jaunam mirus, po kelerių metų iškėlė jo antrojo ir sulaukė dar penkių sūnų. Visi jie su savo šeimomis gyvena įvairiose JAV vietovėse.

Vyriausias sūnus, Algis Savickas, Sunny Hills gyventojas, motina prisiminti kartu su vietiniais tautiečiais pasirinko gegužės 31, amerikietiška mirusiųjų pagerbimo dieną – Memorial Day. Tą dieną užprašė, kad motinos sielą šv. Mišias Šv. Teresės bažnyčioje koncelebravo kunigai Leonardas Musteikis ir kleb. Francis Sczykutowicz, asistuojant diakonui M. Joseph Dealy. Vidurdienį savo namuose Algis ir Dorothy Savickai paruošė priepiečius, ir kuriuos sukvietė juos užjautus kaimynus. Dalyvavo ir iš Fort Lauderdale, FL atvykęs brolis Eugenijus Grebliūnas su žmona Irena.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Dosnūs Sunny Hills lietuviai siuntinius į Lietuvą turi kaip nors pristatyti Čikagon, persiuntimo agentūroms. Tam reikalinga pašto, UPS, arba geradarybių draugų, į Čikagą važiuojančių, pagalba. Su kai kuriais tautiečiais pasitaręs, LB Sunny Hills apyl. v-bos pirm. Alfonsas Velavičius užkalbino Transpack bendrovę, St. Petersburgo lietuvių siuntinius poiriodiškai pristatančią Čikagon savo sunkvežimiu. Gavo pažadą, kad sunkvežimis, iš St. Petersburgo į Čikagą važiuodamas, galėtų į Sunny Hills užsukti ir mūsų siuntinius paaimti. Reikėtų tik susitarti, kaip dažnai (kas dvi savaitės, kas mėnesį, gal rečiau) siuntinius sunkvežimio vairuotojui atiduoti. Su klausimais bei pasiūlymais prašoma skambinti A. Velavičiui, tel. 773-2427.

Alfonsas Nakas

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol.) savaitinis			

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiara. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

NUMATOMOS KELTŲ
LINIJOS

Lietuvos Jūrų laivinkystė šiais metais numato atidaryti naujas keltų linijas su Kiel bei kitais Vokietijos, Skandinavijos uostais. Šiuo metu Anglijoje pertvarkomas didelis keltas „Vilnius“. Jis galės švartuotis ne tik Mūkranė ir Klaipėdoje, bet ir kituose uostuose. Jame išsities 108 keleiviai, kelios dešimtys sunkvežimių ir daugybė lengvųjų automobilių. Po šio laivo bus pertvarkomi ir kiti keltai. Tokiu būdu siuntos iš Vakarų Europos miestų į Rusiją galės patekti per 5 dienas.

RŪPINASI EKOLOGIJA

Kauno aplinkos apsaugos problemas analizuoja ir kanadiečiai. Aplinkos tvarkymo specialistai iš Kanados Toronto miesto, Morkus Songaila ir Orlando V. Martini vieši Kaune. Jų vizito tikslas – konsultuoti, kaip ekologiškai įrengti atliekų saugojimo aikštelę, klasifikuoti atliekas bei kaip utilizuoti kenksmingasias, kaip panaudoti nutekamųjų vandenų dumblius. Šiais klausimais kanadiečiai atvežė ir vertingos literatūros. („Kauno diena“, 06.18)

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, priklaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketur. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 W. 63rd Street

Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Kabineto tel. (312) 776-2880.

Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center.

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638

Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.

Šeštadieniais pagal susitarimą

Vincas Tamošiūnas ir Stasys Šimoliūnas – paskutiniai Detroito Lietuvos Nepriklausomybės ir Klaipėdos krašto vadovimo kovų dalyviai. Lietuvos kariuomenės savanoriai kūrėjai. Vincas Tamošiūnas šiomis dienomis išvyksta nuolatiniam apsigyvenimui Lietuvoje.

Nuotr. J. Urbono

JUODAS TRIŪSAS

Jokios srities teorija nepajėgia apibūdinti visumos, ir daug savaiminių atvejų lieka už vartų. Ne viena šių nesutramdomų išdaigų apibendrinimams net prieštarauja, nors turėtų būti teorijos lauke.

Naujasis JAV prezidentas Bill Clinton prieš rinkimus žadėjo pripildyti jūras marias piliečių gerovės. Keli pažadai (valstybinės skolos mažinimas, gyventojų sveikatos drauda) buvo logiški ir remtini. Prezidentas ryžtasi šiuos pažadus įgyvendinti. Demokratai partijai ir jam atrodė, kad patirties bei sumanumo užtenka. Juk Clinton daug metų tvarkė valstijos — nors mažos ir neturtingos — reikalus, išvengdamas stambių klaidų. Ši pakankamumo teorija lyg įtaigojo, kad buvimas Baltuosiuose Rūmuose ir pratingas žodis, nusakas kryptį, stums planus į priekį.

Pasirodė, jog vien geros minties, išmintingo žodžio ir drąsaus mosto neužtenka. Pirmųjų prezidento mažų žingsnių nesėkmė įtikino, kad pažadams įgyvendinti, jei iš viso juos galės įgyvendinti, reikės daug daugiau vargo ir išmonės, kaip rodė politikuojančiųjų aritmetika.

Dabartinis Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas taip pat atėjo žiniomis apsišūpęs. Administracija ir ekonomika jam nebuvo svetima. Patirtis ir jo ketinimai ištiesinti administracinius kreivumus palenkė gyventojus. Tačiau žmonių buitį, jam įsikūrus prezidentūroje, negėrėjo. Priešingai, slydo žemyn, o ne vienas prezidento mostas sukūrė nepalankius aidus. Būtų negarbinga priminti, kad nesėkmės yra A. Brazausko patyčių vaisius. Nors jis eina senosios partijos įprastine vage, bet Lietuvai kenkti nesirys. Tačiau JAV ir Lietuvos prezidentus, Kongrese ir Seime turinčius sau palankių narių daugumą, pančioja teorijoms nepaklusnūs atvejai. Veliai nenumatyti palaidi kliūviniai, galintys net ir paklupdyti.

Lietuviai, bėge nuo bolševizmo klastos, penkerius metus praturpė Europos DP stovyklose, laimingai įsikabinę normaliam Vakarų gyvenimui. Jau restoranų indus plaudami, griovus kasdami, ašarojo ir kūrė išlikimo teorijas bei taisykles. Po trijų keturių dešimtmečių išryškėjo ir čia ne viena palaida siūle.

Buvo nutarta, kad, sukūrę šeimas su svetimtaučiais, iš lietuvių lauko negrįžamai pasitraukė. Taip pat nusiminė apgailejojame tuos, kurie nelankė liuanistinių mokyklų, nedaly-

vavo jaunimo sąjungose, stovyklose, nesirodė renginiuose ir slėpėsi nuo visuomenės.

Bet šie mūsų teiginiai daugelyje vietų suplešėjo. Kalantos susideginimas ir Kudirkos šuolis nuo laivo atidengė pirmuosius teorijos plyšelius. Amerikiečių spaudoje atsiradavo laišku, pasirašytų lietuvių, apie kuriuos niekas mūsų visuomenėje nebuvo girdėjęs. JAV Lietuvių Bendruomenė pasiekdavo aukos iš visiška svetimėjusių mūsų žmonių, o po 1980 metų mūsų teorijoje pasirodė net ir didesni plyšiai.

Tiesia, kad beglių nuo bolševizmo vaikų didelis procentas kažkur pranyko. Platus kraštas, gilios jūros... Seimose svetimačių pusės buvo sunkesnės ir gyvenimą nusvėrė savo linkme. Buvo ir grynai lietuviškų šeimų, kurios pačios kažkodėl pasirūpindavo, kad jų vaikai lietuvių pusėn nevilgteltų. Bet išimtis, išimtis...

Kas iki dabar energingai vykdė šalpą Lietuvos priešglaudose, nelaimingų vaikų institucijose? Kas į šį kraštą atgabena ligonius vaikus rimtam gydymui? Kas retkarčiais tūkstančius aukoja? Ne vienas, visuomenėje retai matytas, asmuo gal angliškos, gal ispaniškos ar vokiškos, prancūziškos pavardės. Vis apgailejęji ir apraudotieji.

Paskutinieji keleri metai su kruopščiais, netikėtais labdariais šiek tiek suglumino LB kelius. Gal jai pakaktų tik pasitenkinti pagalbos Lietuvai derinimu, konferencijų organizavimu, knygų leidyba? Bet derinimas gali tapti nenaudinga apkrova. Leidyba nubrauktų LB visuomeninę žymę. Konferencijų organizavimas su aukštais registracijos mokesčiais LB paverstų pasiturinčiųjų (aukštosios klasės?) agentūra.

Visų ir visada kantriai laukia juodas triušas, rūpesčiai apkraunąs, tačiau neturįs medalių ir karūnų. Gal jau atėjo laikas žodžiui ir apie tai? Turbūt pagalvotina, kaip neleisti sutirpti tokiems iškilmingiems šventėms renginiams kaip Šokių ir Dainų šventės? Į šiuos renginius Lietuvoje šeimos su mažais vaikais nenuvyks, nes ne visi esame aukštosios klasės nariai. Tai ką matys, kuo pasididžiuos mūsų „liaudis“, nesugebanti įsigyti lėktuvo bilietų? Liks migdytis ir užmigti? Kai prezidentas Clinton žada kiekvienam savo piliečiui sveikatos draudą, LB težada visiems lietuviams vienoda dėmesį ir pagarbą. Mūsų darbuose tepasimašo kiek ir vertingų socializmo prieskonių.

Vytautas Volertas

NEĮVYKDYTAS PLANAS

JAV leidžiamo žurnalo „Armed Forces Journal International“ š.m. birželio numerio buvo išspausdintas to žurnalo atstovo Danijoje Julian Isherwood straipsnis apie buv. Varšuvos pakto planus karo Europoje atveju. Jo duomenys paremti Vokietijos gynybos ministerijos paskelbtu raportu „Militaerische Planungen in Zentral Europa“. Ši raportą analizavo Norvegijos žymus karo srities rašytojas plk. Rolf Kristiansen.

Iki Varšuvos pakto įsijungiant 1991 m. pradžioje, pakto nariai laikėsi plano karo atveju Vakarų Europą užimti per 36 dienas, plačiai panaudojant taktinius atominius smūgius. Paktas išlaikė politiką ir karo vadų pritarimą tokiai ofenzyvai, labai išpūdamas informaciją apie NATO pajėgų skaičius tame regione. NATO apie šį planą galėjo žinoti, bet jis nebuvo žinomas visuomenėi.

Vokietijos raportas paremtas medžiaga, kurią buv. Rytų Vokietijos kariuomenė paliko nesunaikinta. Dokumentuose yra buv. Rytų Vokietijos pajėgų veiksmų planai, iš kurių paaiškėja, kad dar 1990 m. Varšuvos paktas numatė okupuoti Daniją, Vakarų Vokietiją, Liuksemburgą, Belgiją, Olandiją ir Austriją per 15 dienų nuo karo pradžios. Toliau riedančių žaibinių karu buvo numatyta pasiekti Ispanijos sieną per 35 dienas. Visi dokumentai rodo, kad visų planų pagrindinis elementas buvo puolimas bet kuria kaina.

Pirmoji strateginė fazė numa-

tė pasiekti Prancūzijos sieną. Tai turėjo būti atlikta, panaudojant penkis frontus. „Frontą“ sovietinėje vartosenoje sudaro armijos dydžio junginiai su bendra vadovybe ir bendru tikslu.

Pirmą frontą turėjo sudaryti Sovietų, Lenkijos ir Rytų Vokietijos jūrų pajėgų išsiveržimas per Baltijos sąsiaurius į Šiaurės jūrą ir kariuomenės išlaipinimas vakariniuose krantuose. Antrame fronte veikiančios Sovietų, Lenkijos ir Rytų Vokietijos pajėgos turėjo pulti Schleswig-Holstein, po to išsišakoti, okupuoti Daniją ir pulti Olandiją.

Trečio fronto Sovietų ir Rytų Vokietijos kariuomenės per Vakarų Vokietiją turėjo žygiuoti į Belgiją.

Ketvirtą frontą sudarančios Sovietų ir Čekoslovakijos pajėgos turėjo pulti į šiaurę ir į pietus iš Čekoslovakijos teritorijos.

Penkto fronto Sovietų ir Vengrijos pajėgos turėjo okupuoti Austriją ir pietinę Vokietiją. Visa tai pasiekus, Sovietų pajėgos turėjo žygiuoti į šiaurę bei vakarus ir okupuoti Prancūziją.

Iki 1988 m. puolamasis atominių ginklų panaudojimas buvo šios strategijos centriniu integraliu dalis. Vėliau buvo numatyta kai kuriais atvejais tuos ginklus panaudoti ir ginantis. Atominiai ginklai pirmiausia turėjo būti panaudojami prieš NATO atominių ginklų sandėlius, aviacijos irangas, divizijų ir ryšių štabus, kariuomenės koncentracijas ir NATO jūrų pajėgų vadovavimo bei

atramos bazes. Tik 1990 m. buvo apsispręsta atominius ginklus išimti iš strategijos integralinio įjungimo. Iki to laiko planus atominių ginklų naudojimas buvo strategijos centre, siekiant pirmos fazės tikslų.

Vien Rytų Vokietijoje pakto turėjo savo žinioje 840 atominių ginklų. Dar 1989 m. pradžioje metu buvo rengiamasi 76 tuos ginklus panaudoti puolant Schleswig-Holstein. Rasti dokumentai rodo, kad viso puolanties grupės planavo atominius ginklus naudoti plačiu mastu.

Toks platus atominių ginklų naudojimas puolantioms Rytų bloko pajėgoms būtų sudaręs problemų, bet iki kurios ribos Varšuvos paktas buvo pasiryžęs eiti, nusakoma 1983 m. pakto vyriausio vado maršalo Kulikov padarytas pareiškimas: „Šis karas bus tęsiamas, iki priešiško sunaikinimo ir be kompromisų. Šis karas mus vertina naudoti mūsų visą arsenalą, nepaisant strateginių veiksmų nesukontroliuojamų rezultatų“.

Kristiansen mano, kad Varšuvos pakto politikai nežinojo tikrojo NATO pajėgų dydžio. Dokumentai rodo, kad Rytų Vokietijos žvalgyba „padidino“ tikruosius skaičius — 12 Prancūzijos ir 17 Vakarų Vokietijos divizijų, tuo sudarant masyvios pajėgos įspūdį. Tie raportai kelia rimtą klausimą, ar politinė vadovybė turėjo tikslų realybės vaizdą.

V.S.

• 1812 m. birželio 18 d. Jungtinės Amerikos Valstijos paskelbė karą Didžiajai Britanijai.

Čikagos šauliai, išsirikiavę Švč. M. Marijos Gimimo parapijos aikštėje, pakeliant vėliavas Alto rengtame išvežtųjų minėjime birželio 13 d.

TRUPUTIS KITO GYVENIMO

VIDMANTAS POVILIONIS

Grįžtame — pietūs. Atsiveria langelis. Priešais stora moteriškė — blondinė ar brunetė — žiūrint, kurios eilė. Viena rusė, kita lenkė. Blondinė — tipiška rusė. Ir buka, ir be išraiškos, kiaušės akutėmis. Lenkė malonesnė, ir jos maistas truputį skanesnis, jei tik galima vadinti skaniu tai, kas mūsų valgiaraštyje. O valgiaraštis paprastas. Visada žinai, kas bus. Kasdieną paeiliui kopūstų, burokėlių, bulvių sriubos bei grikių, sorų, bulvių košė su žuvimi arba su silke. Nežinia, iš kur tą maistą gauna, bet silkė dažniausiai praskydusi, o žuvis įvokia. Lenkės grikių sausi, o rusės — nuskendę vandeny. Be jokio riebalų.

Pusryčiams gauname drungno vandens, duonos visai dienai ir kaušėlį cukraus, kurio neužtenka ir puodeliui pasaldinti. Vakarienei tik vanduo.

BENDRADARBIAI

Pirmadienio rytą pro langelį — pirštu į mane. Ilga kelionė koridoriais — ir vėl atsiduriu kabinetė. Trys stalai, prie jų po vieną žmogų. Man sako: — Įėjus reikia pasakyti: suimtas toks ir toks. Tylu. Tada jis pasirašo prižiūrėtojų ant žalia popieriuko — mano vaktaraščio — ir šis išeina. — Šėkim ten, — parodo mažą stalėlį ir kėdę prie senovinės krosnies.

RUSIJOS ATŽALYNAS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Politiinių ir ūkiniu gyvenimu domisi ir Rusijos atžalynas. Mokytojų apklausinėjimo duomenimis, daugumas pradžios mokyklosjaunuolių svajoja apie gerą gyvenimą kariuomenėje, kadangi trumpu laiku ten galima tapti stipriuoliu, gauti ginklą, idėti bombas lėktuve ir jas mėtyti ant Vokietijos miestų. Ir mergaičių panašus atsakymas, kadangi kariuomenė duoda gražias uniformas.

77% vaikų norėtų savo tėvus matyti kariuomenėje, tačiau 22% atmeta karinę tarnybą, pareikšdami, kad kariuomenėje visi yra labai šurkštūs, reikalaujama daryti tą, ko nenorima. Kas turi geriausią armiją? Atsakymas buvo beveik vienas — Rusija. Tik 10% galvoja, kad geresnė kariuomenė turi JAV, Vokietiją, Kiniją.

Ir kur Rusijai ateina didžiausias pavojus — 95% norėdė mafiją ir banditizmą. Mafija vagia, žudo, išduoda žmones. Atėjus į valdžią mafijai, visi Rusijos gyventojai bus vargšai. Į antrą vietą vaikai nukėlė vokiečius, kadangi jie nori rusus paversti vergais.

Karo pavojus? Taip, jis graso iš fašistų pusės, tačiau nurodomi totoriai, kiniečiai, Sadam Husein. Bet pasaulyje esama ir draugų, jų tarpe nurodant ir amerikiečius. Esant blogiems laikams, jie sunkvežimiais pristatys maistą.

Kokia vaikų ateitis? Beveik 40% pasakė, kad jie gyvens blogiau už tėvus. Anksčiau gyvenimas buvo žymiai geresnis už dabartinį, kadangi tėvai turėjo daug pinigų, viskas buvo pigu. Kai tėvai buvo maži, jie valgė bananus ir kiek tik norėjo. Viena mergaitė tik kartą yra ragavusi bananą. Vaikų akyse bananai yra gerovės simbolis. Kokiu politiku vaikai daugiausia pasitiki, laukdami šviesesnės ateities? Beveik 60% pasisakė už Jelciną. Apklausa įvyko Jekaterinburge (buv. Sverdlovskas) B. Jelcino gimtinėje.

Vokiečių spaudoje ir radijo plačiai paminėjo karo laivyno manevrus prie Lietuvos pakrantės, pažymėdami, kad manevruose dalyvavo NATO laivyno junginiai, Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos kariniai laivai. Stebėtojai buvo Latvija ir Estija. Žiniasklaida taip pat birželio 18

d. priminė, kad nuo birželio 25 d. Lietuvoje įvedamas litas.

Kiekvienas svetimšalis, norėdamas apsigyventi Vokietijoje, turi gauti leidimą, išduodamą apskrities viršininko įstaigoje.

Apkaltintas bendradarbiavimu su naciais lietuvis Kairys ir išstremtas iš JAV, apsigyveno Hiuttenfelde (kur yra lietuvių gimnazija), gaudamas Hephneime leidimą gyventi Vokietijoje iki liepos 15 d. Tolimesnį jo likimą spres Vokietijos emigracijos įstaigos Bonnėje. Tą pasakė lietuviui apskrities įstaiga.

Nepaisant pensininko dienu, tokį leidimą turi gauti ir Jūsų Europos korespondentas, patvirtinant tą kanadiškame pase.

IŠ ŠALIES GERIAU MATYTI

Paskutinėmis gegužės dienomis Kauno technologijos universiteto (KTU) centriniuose rūmuose sumirgėjo angliški užrašai: čia vyko tarptautinė KTU įvertinimo konferencija. Tai pirmas toks renginys ne tik Lietuvoje, bet apskritai Pabaltijyje. Į Kauną susirinkę Danijos, Švedijos, Norvegijos, Olandijos, Suomijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, Latvijos ir kitų valstybių aukštųjų mokyklų atstovai analizavo KTU vykdymą studijų modernizavimo procesą. Tris dienas buvo įtemptai dirbama: atvykusieji iš užsienio ir jų kolegos lietuviai klausėsi pranešimų, tarėsi, diskutavo, ruošė pasiūlymus. Jungtiniame konferencijos dalyvių ir Senato posėdyje buvo pateiktos ekspertų grupės išvados bei pasiūlymai. Vieningai nuspręsta, jog būtina modernizuoti universitetą ir pritaikyti vykdomai modernizavimo programai. („Lietuvos rytas“, 06.19)

„AVIS“ VILNIUJE

Vilniuje atidaryta vienos didžiausių automobilių nuomavimo firmų „Avis“ atstovybė. Kol kas klientai galės išsinuomoti penkis automobilius. Pigiausio automobilio — „Toyota“ nuoma yra 32 doleriai ir parą ir 32 centai už kiekvieną kilometrą. Firma įsikūrė „Turisto“ viešbutyje. Po poros savaitių atsidarys skyrius aerouoste.

— Prašau nemokėti. Žinome, ką darome. Stengiuosi žiūrėti į tai kareivio Šveiko akimis. Vienintelis būdas išlikti. Šveikas buvo didis filosofas.

— Galvojau, jums taip patogiau.

— Kas jums patogiau, tą mes žinome. Dabar duosiu popierių. Surašykite savo artimiausius draugus.

— Juokaujate?

— Jei liepiu, privalai.

— Nejauci tokios pareigos.

— Ar žinai, kas esi?

— Prašyčiau kreiptis į jus.

Nutilome. Tardytojas virškina. Paskui paima seną protokolą iš Kauno, pradeda pagal jį klausinėti. Kai ką atsako.

— Kalbėkite garsiau — sako jis.

— Negaliu. Persti nuo dūmų gerklė. Laringitas, o kameroje rūko.

— Aš liepiu kalbėti garsiau. Aš turiu teisę tau isakinėti.

— Pastatykite mano stalėlį šalia savojo. Kalbėsime kaip žmonės, kaip inteligentai. Jūs turbūt baigė universitetą? Aš labai mėgstu kalbėtis su inteligentais.

— Ne tavo reikalas, — jau šaukia. Ir akys paraudo.

— Kur stalui reikia stovėti, ten jis ir stovi.

— Nešaukite, — sakau ramiai ir truputį garsiau.

Ir sluostau prakaituotus delnus į kelnes. — Jei jums atrodo, kad sedėdamas už didelio stalo, turite teisę rekti ant manęs, nes aš už mažo stalo, tai klystate. Ateis laikas, kai už didelio stalo sedėsiu aš, o jūs už mažo. Bet būkite ramūs, aš ant jūsų nereksiu.

Daugalas sugriežia dantimis. Metęs sėdinti už gretimo stalo: „pažiūrėkite jį“, — išbėga.

Tuoju grįžta su Rinkumi.

(Bus daugiau)

Renata Kvantaitė (kairėje) ir Daina Čeruskaitė neša geles, kurios buvo padėtos prie kryžiaus šalia Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios Marquette Parke, tuo pagerbiaut žuvusius laisvės kovose ir tremtyje lietuvius.

DETROITO KONFERENCIJA (4)

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

(Tęsinys)

Simpoziumas — išeivijos ideologinė pagalba šių laikų Lietuvos žmogui

Dalyvavo: kun. Antanas Saulaitis, SJ, dr. Kazys Ambrozaitis, Vaiva Vėbrautė-Gustienė, Sigitas Miknaitis ir Juozas Polikaitis, o moderavo Paulius Mickus.

Kun. Saulaitis palygino lietuvių kilmės susirūpinimą Lietuva su asmenimis, būdintais prie sunkiai sergančio ligonio. Būdamas sveikatos negali paveikti, nebent atsistoti. Kun. Saulaitis teigė, kad asmeninis ryšys yra svarbiausias. Išeivijos vaidmuo priklausoma nuo to, kiek Lietuvai dėmesio skiriama. Dirbama be atlyginimo, savarankiška tarnyba. Ar Lietuva susikalba su savo išeivija? O gal reikia kultūrinių vertėjų, kaip tie, kurie dirba Kanadoje (muziejuose ir pan. juos vadina ne „tour guides“, o „interpreters“ — rk.). Lietuva turi suprasti, kad lietuviai dirba 22 šalyse. Apversdami ir dirbame toliau. Nors sakoma, kad „turime rūpintis savimi“ išeivijoje, kun. Saulaitis priminė, kad reikia atiduoti dalį savęs (piniginę paramą labai dosniai pateikia American Mission Board, American Bishops Conference ir kitos grupės).

Dr. Ambrozaitis, dabartinis „I Laisvę“ fondo pirmininkas, priminė tarptautinio teatro festivalio (LIFE) organizatorės Rūtos Wiman mintis, kad kūrybos negalima atidėti, kol gyvenimas bus lengvesnis, kol bus šiluma ir pan. Išeivijoje, išskyrus gal Sibire, klestėjo kultūra, ir visi tikėjo, kad ten Lietuva, kur yra lietuviai. Jis pateikė „I Laisvę“ fondo veiklos pavyzdžių. Fondas yra išleides daugiau kaip 30 veikalų, suruošęs vakarones ir dabar įsteigęs filialą Lietuvoje. Paskutiniuoju laiku rūpinamasi akcine bendrove — Morkūno spaustuve perkėlimu į Lietuvą. Jis taip pat paminėjo Lituanistikos tyrimo ir studijų centro veiklą Lietuvos mokslo pasaulyje — suruošti net 7 talpintuvai į Lietuvą, priimti 25 asmenys, iš Lietuvos atvykę studijoms, su „Lietuvių enciklopedijos“ leidykla ruošiamas tomas apie išeiviją. Dr. Ambrozaitis visiems priminė būti atlaidiems ir dosniems, bendradarbiaujant vieniems su kitais.

Vaiva Vėbrautė-Gustienė yra A.P.P.L.E. steigėja ir direktorė. Ji apibūdino šios organizacijos veiklą, padedant Lietuvos švietimo darbuotojams sugrįžti į save ir parodyti atvirumą pasauliui. Tai pasiekus, bus galima puoselėti savigarbą Lietuvos ateities generacijose. Nuo 1991 m. A.P.P.L.E. nariai matė, kad Lietuvoje yra šviesių žmonių, kurie jų laukė, turėjo užsispyrimo vystyti švietimą. Reikia sunkiai dirbti, kad ta nauja dvasia (pagarba ir dėmesys kiekvienam vaikui) tik daus neplauiotų. Lietuvos švietimo sąvoka jau padarė drąsių teiginių — svarbus ne planas, o vaikas; švietimas turėtų tęstis per visą gyvenimą, ne ligi 18 metų amžiaus; mokytojas nėra piltuvus. A.P.P.L.E. pritaria tokiems teigimams. Devyni direktoriai ir 7 patikėtiniai Lietuvoje užtikrina šios programos veiklos tęstinumą, nuolat mezza platesnį tinklą. Mokslo metų laikotarpiu vėrčiami dokumentai, siunčiami specialistai, rengiami metodiniai centrai — jos narių sąrašuose 40% išeiviai, 40% lietuvių kilmės asmenys, 20%

amerikiečiai. 1993 m. 75 mokytojų ir specialistų vyks į Lietuvą praversti 30 dvisavaitinių kursų — juose dalyvaus maždaug 850 mokytojų. Šiemet pridėdami visuomeninių mokslų metodologijos kursai ir kovos prieš alkoholizmą metodika. 1992 m. buvo pabrėžiamas viso pasaulio vaikų pagerbimas, o 1993 m. bus pabrėžiamas vaiko žinių įsisavinimas. Šiemet pirmą kartą bus suteikiamos stipendijos, ypač mokytojams iš kaimo ir provincijos, kurie seminaro pabaigoje aprašys savo išgyvenimus stipendijų aukotojams. A.P.P.L.E. darbams vystyti tenka perskoti ne vieną tvorą. Reikia žinoti, kur siųsti visas, nes vienur jos greit su tvarkomos. (Vašington), kitur užsibūna (New York). Kartais FAX mašina išjungta Lietuvoje, ar trunka 5 dienas patekti nuo vienos būstinės ligi kitos. Nenorėta brautis į šeiminių sferą, bet reikia tikslios informacijos. Kokios kitos problemos ir kliūtys? Susilaukia ir kritikos, kad JAV mokyklų sistema ne ideali, kad A.P.P.L.E. kiršina Lietuvos mokytojus (nors A.P.P.L.E. aiškiai pabrėžia, kad modelių yra visur ir jie pristato tik vieną). Lietuvos mokytojai skundėsi, kad nesužinojo apie kursų. Lietuvos Kultūros ir švietimo ministerija neturi pinigų apnakvinti svečius, nors taip buvo susitarta. Kartais tenka girdėti „juk mes tai seniai darome“, ar mokytojų pavadinant „profesorium“. Lietuvos pedagogikai teigia, kad reikia daugiau teoretinių kursų. Yra reikėję suteikti ir psichologinės pagalbos — mokytojai jaučiasi bejėgiai siekti reformos. Lietuvos švietimo darbuotojai siekia būti savo likimo meistrais, ieško padėsinimo ir pavyzdžių. Vietoj padėkos, Lietuva raginama paruošti mainus paramai. Raginama rūpestingai priimti svečius, neuždaryti Mokytojų kvalifikacijos instituto. Išeivija, tai ne Lietuvos šešėlis. Lietuvių esama daug ir visi esame skirtingi.

Vyr. skautininkas Sigitas Miknaitis priminė, kad pasaulyje skautų ideologija praktikuojama 85 m., o Lietuvoje jau 75 m. Akademikų Skautų sąjunga būdinga tik lietuviams, o brolių ir seserų modelis panašus ir pasaulinį modelį. Lietuviams jų lietuviškumas yra neatsiriama dalis. Kartais sunku rasti vadovų, nes 75% narių sudaro jaunimas. Tačiau neprašoma pinigų ar aukų iš vietinių skautų. Skautų veikla pokario laikais prasidėjo 1945 m. Ryšiai su Lietuva prasidėjo 1988 m. Praėjo „medaus mėnuo“, skautiškos veiklos stiprumas negalėjo visko nugalėti. Išikūrė Lietuvos Nacionalinė Skautų sąjunga Europoje, o Lietuvos valdžia pripažino vienus, tada kitus. Tačiau buvo ir prosvaisčių — suruošti vadovų kursai Palangoje. Skautų Pirmija nutarė nesileisti į ginčus — deimantinėje Jubiliejinėje stovykloje Rake dalyvaus 11 skautų vadovų iš Lietuvos, 25 išeivijos skautų vienetai dalyvaus su Lietuvos vienetais. S. Miknaitis pastebėjo, kad materialinės paramos srityje organizacinius ryšius palaikyti per vieną igaliotinį nėra gerai. Reprezentacinių vienetų parinkimas svarbus, reikia nuolatinio bendradarbiavimo ir nereikia pasiduoti. Vyriausybės būtų siūloma sustabdyti buvusio pionierių stovyklų išpardavinėjimą — tos stovyklos toliau turėtų būti naudojamos jaunimui. Raginama nesuval-

JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytas Maciūnas sveikina Lietuvos ambasadorių Stasį Lozoraitį, minint jo 50 metų diplomatinės tarnybos sukaktį. Iškilmės vyko JAV LB organizuojamos politinės-visuomeninės konferencijos bankete birželio 19 d. Lietuvių Kultūros centre prie Detroito.

Nuotr. Ramunės Kubiliūtės

tybinti jaunimo organizacijų su etatiniais darbuotojais ir pan. Finansai turėtų būti skiriami projektams — stovyklų maisto aprūpinimui, leidimui naudotis patalpomis ir pan.

Ateitininkų Federacijos vadovas Juozas Polikaitis paminėjo, kad ateitininkų pirmieji ryšiai buvo atsargūs, kad ateitininkai buvo paskutiniai atsikūrę Lietuvoje. Gal todėl ir neteko išgyventi sunkumų, kurie kitiems grėsė. JAV-se gimusio dr. Arvydo Žygo išvykimas dėstyti ir dirbti Lietuvoje buvo ateitininkų atgimimui svarbiausia paskata. Ištroškęs ideologinių raštų, buvo parūpinamas St. Šalkauskio. A. Paškaus, A. Maceinos ir St. Ylos knygos. Pagalba suteikiama vadovavimu ir asmeniškais kontaktais. Per bendravimus skatiname savo minties brolius ir seses pareikšti savo nuomones, nesibijoti nei pasireikšti, nei atsiprašyti. Ateitininkai vengia dviejų organizacijų, tai ne vien struktūros klausimas. Nejauciama esminių kliūčių, jaučiamas daugiau buitinės ir mediaginės. Ateitininkų veiklai trukdyti veikė įvairios srovės. Buvo stengiamasi infiltruoti, skleisti šmeižtus. Buvo stengiamasi disinteguoti, suskaldyti ir valdyti. Buvo stengiamasi ieškoti „emigrantų“, sukurti kitas organizacijas — studentų „Katalikų Studentų sąjungą“. J. Polikaitis sutiko su S. Miknaitiu dėl buvusio pionierių stovyklų likimo ir dėl jaunimo organizacijų centro pavojaus. Jo teigimu, nepriklausomos Lietuvos jaunimo organizacijos turi likti nepriklausomomis. Mūsų veikla ir jėgos — kaip maratonas; reikia taupyti jėgas ir eiti į rytą.

Kliūtys santykiuose tarp išeivijos ir Lietuvos: tarpekliai, ar praraja

Paskaitą skaitė prof. dr. Vytautas Bieliauskas, o moderavo Algis Rugienius.

Dr. Vytautas Bieliauskas.

Paskaitoje pareikštos mintys vėliau sukėlė nemažai diskusijų. Dr. Bieliauskas pareiškė nuomonę, kad nusikaltusiems gal reikėtų pareikšti gaileščio jausmą; Saulius tapo Paulium. LDDP sakosi, kad neturi atsakomybės už savo pirm-takus, kad jie perėmė turta, tai atsistatindumas. Reikia laiko, noro ir pastangų moralinėms teisėms išmokyti. Jis paminėjo aštuonioliktą šimtmečio ekonomist Adam Smith idėjas, kad prekyboje turi būti susirūpinimas kitais. Dėl išeivijos ryšių su Lietuva dr. Bieliauskas priminė išeivijų vaikų rolę. Jie moka kalbą, prisidėjo prie Lietuvos atstatymo ir norėtų toliau tai daryti. Yra barjerų tarp išeivijos ir Lietuvos. Yra barjerų iš abiejų pusių. Reikia ieškoti būdų vieni kitus suprasti. Kraštutinumas — tai „Lietuva Lietuvai, o išeivija išeivijai“. Atsisakiusi išeivijos Lietuva prarastų ketvirtadalį savo tautiečių, išeivija prarastų savo tautinį identitetą. Reikia atstatyti partnerišką dialogą, jo manymu, Lietuvos vadovai turėtų asmeniškai ir valdiškai atsakyti komunizmo, reikia mesti korupciją ir įvesti tvarką, reikia išspręsti Lietuvos pilietybės klausimą, o Lietuvos valdžia neturėtų bijoti išeivijos savo gretose. Visi esame sužeistos tautos vaikai. Tarpusavio santykių klaidytai esame mes patys.

Simpoziumas — išeivijos rolė atsikuriančios Lietuvos gyvenime

Dalyvavo Romualdas Ozolas, Lietuvos Centro judėjimo pirmininkas; Aloyzas Sakalas, Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininkas, Saulius Šaltenis, Tėvynės sąjungos atstovas, Seimo narys. Moderavo Stasys Baras.

Romualdas Ozolas teigė, kad lietuviškoji realybė apgailėtina, bet tai jo realybė. Jis sakė, kad nepriklausę partijai ligi 34 metų amžiaus. Jis jaučia, kad padarė tai, ką privalėjo. Jo nuomone, LDDP neatitinkamai dėjo pastangas statyti tašką savo komunistiniam etapui. Lietuviai yra visur, kur jie gyvena. Išeivija privalo rūpintis savimi. Jei jaučiasi stipriau, gali geriau rūpintis Lietuva.

Aloyzas Sakalas tvirtino, kad reikia formuoti uždavinius čia ir ten. Išeivija išsaugojo geno fondą ir yra neišskiriama politinės bendruomenės dalis. Jo partija yra už santarvę ir nepartaria Lietuvos ambasadoriaus Lozoraitio atšaukimui. Yra tokių, kurie abejingai stebi Lietuvos įvykius („ne mano kiaušės“ sindromas); kiti mato revoliucinį kelią, bet tai įrodo ribotą perspektyvą; yra tokių,

kurie mato evoliucinį kelią Vakarų demokratijos linkme — koalicija nuo dešinės į kairę. A. Sakalas, matyt, aukštai įvertino Vaivos Vėbrautės-Gust talentą ir galvoj, kad Lietuvos valdžia galėtų ją pasiūlyti Švietimo ministrui. Dėl kitų užsiminto kaltinimo-atsiprašymo klausimu — ar galima mesti kitam akmenį?

Saulius Šaltenis statė klausimą: jei komunizmas miręs, tai kur jo lavonas? Dėl pilietybės klausimo, kodėl laisvanoriškai kapoti savo pirštus? Statant valstybę, reikia susitarti, ant kokių pamatų ji statoma. Ką mes statome? Kokią Lietuvos viziją matom? Nesąžiningai pastatomas pamatas sugriauvisą namą. Prisimenant ankstyvesnį apsilankymą Čikagoje su Jaunimo teatru ir įsijungiant į jautriai visų sugiedotą „Lietuva brangi“, S. Šaltenis išreiškė viltį, kad neišsijungtų mūsų (išeivijos ir Lietuvos) draugystė ir bendradarbiavimas.

Adolfo Šleževičiaus kalba: Šiandieninė Lietuva kelyje į politinę ir ekonominę nepriklausomybę

Moderatorė Regina Narušienė, JAV LB vicepirmininkė, įvadė paminėjo, kad juridškai Lietuva yra nepriklausoma, bet turim pripažinti ją demokratiška visa ekonomine prasme. Turim konstruktyviai kritikuoti. Kai kurie esame lietuviai, nes Lietuvoj gimę, kiti mes ten gyvename, dar kiti, nes ten išaugome.

Adolfas Šleževičius yra parašęs 50 straipsnių ir dvi knygas iš ekonominės srities, iš tos srities parašyta ir jo disertacija. Gal ne visiems žinomas jo patyrimas maisto pramonėje ir jo stažavimas JAV-se (Iowa). Prelegentas sakėsi, kad suvokė mūsų istorijos likimą ir faktą, jog dar ilgai jos kratysimės. Tačiau jis jaučiasi ramus prieš sąžinę sau, šeimai ir tautai. Jis kalbėjo, kad vis stengėsi atlikti savo darbus sąžiningai. Jis jaučiasi ramesnis negu tie, kurie save „perdažė“. Ne jis pasirinko, kad gimė okupuotoj Lietuvoj, bet visi esame tos pražūtingos sistemos įkaitai. Prelegentas statė idomių klausimų: kodėl lietuviai buvo vieningi Baltijos kelyje ir Vingio parke? Kodėl bolševikų metodais naikinom nacionalinį turta? Kodėl, likę naujo tipo komunistinėje partijoje, „blogesni“ už kitus? Referendumo rezultatai parodė, kad, nepaisant politinio įsitikinimo, partijos traukia savo platforma, ne narių skaičiumi. Naujojo valdžioje 4 iš 18 kabineto narių yra LDDP partijos nariai. Vyriausybės laukia daug darbo. Ji veikia kiek daugiau kaip du mėnesius, todėl „nenuvertė kalnų“. Jos uždaviniai dideli: suskirstyti, kokios yra pirmenybės ir kokie tikslai. Stovi prieš reformų sustabdymo baimę ir komunizmo baimę. Reikia spartinti privatizaciją. Kalbant apie kolektyvinių ūkių transformavimą atgal į šeimyninius, jis jaučia, kad tai buvo daroma per jėgą. Juk kaime žmogus neužkasa šulinio, neturėdamas kito. Ministro pirmininko nuomone, jėga daromi keitimai Lietuvos ūkininkams padarė didesnę žalą paskutiniuoju laiku negu 1949-52 m. laikotarpiu. Šiuo metu, pagal ministrą pirmininką, nėra nieko svarbesnio, kaip pramonės rekonstrukcija. Lietuva yra išskirtinėje geopolitinėje padėtyje. Santykiai su Rytais problematiški, o reikia panaudoti Vakarų „know how“ (supratimą). Jis pareiškė viltį, kad Lietuva netaps šalis, kuri skolinga ateities kartoms. Po piežiaus atvykimo proga jis tikėjosi, kad ranka rankon lietuviai susijungs, kaip ir Baltijos kelyje.

(Bus daugiau)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS. (VEDIMAI) — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įpas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th St
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinė, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadrius, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, Šventė, Kadrius ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kasetės kaina 10 dol., Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol.; Canada — 4 dol.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

REAL ESTATE

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkaime ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars, įkainavimas veltui.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb.
2 mieg. butas įrengtas, su baldais, Brighton Pk. apyl.
Kreiptis: 312-376-7883

Išnuomojami 2 naujai atremontuoti, šviesūs butai: 5 kamb. 3 mieg. ir 4 kamb. 2 mieg.
Skambinti: 708-371-5861

BALTIC INFORMATION.

Pagaliau — „Baltic Information“ Baltijos valstybių verslo įmonių informacinė knyga jau čia! „Baltic Information“ — geriausias informacijos šaltinis — verslininkų ir keliautojų Biblija. Arti 300 puslapių teisinga, naujausia informacija apima Lietuvą, Latviją, Estiją ir Kaliningrado sritį, paliesdama šiuos punktus:

- Pilnas verslo įmonių sąrašas (kontaktai, tel/fax numeriai)
- Patarnavimai: viešbučiai, restoranai, išnuomojami automobiliai, transportacija, smulkioji prekyba, komunikacija
- Teatrai, muziejai, sportas, įvairios pramogos
- Valdžios įstaigos
- Švietimo įstaigos
- Įvairios žinybos

Jeigu domitės Baltijos kraštais, verslo galimybėmis, arba pageidaujate tikslios informacijos, užsakykite „Baltic Information“.

\$28 čekį arba pašto perlaidą (money order) išrašykite: „New Horizons Trading Network“ ir siųskite: **Baltic Information, New Horizon Trading Network, 330 McKinley Terrace, Centerport, N.Y. 11721; tel. 800-255-6486.**

THE BALTIC STATES

YEARS OF DEPENDENCE

1940 - 1980

by
ROMUALDAS J. MISIUNAS
and
REIN TAAGEPERA

Chapter I. Introduction: Historical background. Chapter II — The war years: 1940 - 1945. Chapter III — Postwar Stalinism: 1945 - 1953. Chapter IV — The re-emergence or National Cultures: 1954 - 1968. Chapter V — Centralization and Westernization: 1968 - 1980. Chapter VI — The outlook for the 1990's.
University of California Press, Berkeley, Los Angeles, CA. 1983. Printed in Great Britain. 334 pages, hard cover. Knygos kaina 40 dol. Illinois gyventojams Tax 3.50 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3.50 dol., Canada — 5.00 dol.

Lenkų Okupacijoje ir Jų Kalėjimuose

Povilas Potkevičius

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpinį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvoje dalyje ir 8-rius metus kalėjimuose. Knygos kaina 8.00 dol. Ill. gyventojams Tax 70 ct. Persiuntimo išlaidos: + USA — 2.50 dol., Canada — 3.50 dol.

KANČIA IR KANČIŲ ISTORIJA

Praėjus seimo ir prezidento rinkimų karštligė, vis dažniau rinkima spaudoje Lietuvos kančių istorija. Atrodo, gana kilnus tikslas ir net Tautos himnas iškelia praėjusius reikšmę tolimesniam stiprinimui.

Kančios sąvoka tačiau nėra tiksliai apibrėžiama tautine prasme. Kančia yra reliatyvi sąvoka, ir todėl apsprendžiama asmeninių išgyvenimų šviesoje.

Neatrodė, jog yra galima suprasti tam tikrą masą nustatyti kančios intensyvumą ir tuo pačiu jos svarbą, nagrinėjant tautos narių išgyvenimus istorijos bėgyje. Tikresnė kančios sąvoka išreiškiama skausmo ir kėntėjimo žodžiais. Panašia prasme vartojama teisinėje anglų kalboje (pain and suffering), apsprendžiant ir net tuo nustatant dalį patirtų materialinių nuostolių atskiro individo atveju. Skausmo sąvoka, nors ir vartojama metafizinėje prasme, nusako daugiau fizinius pojūčius, o kėntėjimo sąvoka įtaigoja išgyvenimus testinumo rėmuose, kartu lyg iškeliant asmeniška toleranciją (tą pakelti).

Sutinkant su kančios individualia sąvoka, tenka priimti, jog kas vienam asmeniui bus tik paprastas išgyvenimas, kitam gali būti kančia, nors gyvenimo aplinkybės būtų maždaug vienodos.

Iš tikro būtų labai teigiamas pastangos turėti detalizuotą visų lietuvių tautos narių išgyvenimų biblioteką (16 tomų). Tačiau lieka neatsakyti klausimais: ar Lietuvos dabartinė situacija tą pateisina ir kokiam tikslui tai būtų naudojama.

Tokio pobūdžio mintys kyla, skaitant spaudoje pasisakymus ir norus įtraukti į istorijos puslapius ir tautos išsivijimą, tikint, jog visi kėntėjo vienokiu ar kitu būdu, jeigu buvo priversti ar net savo noru pasitraukė iš Lietuvos.

Nepriklausomos Lietuvos valstybė susidarė ne vien iš lietuvių tautos žmonių. Į jos sudėtį įėjo lenkai, žydai, rusai, vokiečiai, gudai, latviai ir kiti. Kai kurių tautybių žmonės buvo aiškiai pasisakę esantys ne tik Lietuvos valstybės, bet ir lietuvių tautos nariais. Kyla klausimas, ar ir juos reikėtų įtraukti į tokia lietuvių kančių istoriją „biblioteką“.

Kai kurios tautos Europoje tame pačiame laikotarpyje prarado 50% savo narių. Kokio didumo turėtų būti ta „biblioteka“, apimanti kelis milijonus kėntėjusių ir žuvusių tautos narių?

Ar kėntėjas ir gyvas išlikęs tautos narys yra vertingesnis už kėntėjusį ir žuvusį, ir kuriam reikėtų paskirti daugiau puslapių toje istorijoje?

Rašant istoriją, pirmiausia stengiamasi išskirti ir pabrėžti svarbiausius to laikotarpio žmones, nors tai bešališkai padaryti yra beveik neįmanoma. Kalbant apie kančių istoriją, svarbiausius būtų surasti tuos didžiausius dvasios galiūnus, kurie tai sugebėjo išskentėti ir pasiaukoti dėl kitų.

Ne visuomet iškilesni to laikotarpio žmonės pasiliko aukštumoje, kai buvo išstatyti bandymui sumažinti savo kančias kitų nenaudai. Bandant išvengti asmeniškumų tiek tų kančių dalyvių, tiek tos istorijos rėmėjų atžvilgiu, yra galimas temos išvystymas skirtingu požiūriu.

Pasibaigus II pasauliniam karui, išaiškėjo nacių masinio tautų žudymo ir naikinimo planai. Koks paradoksas ir pasityčiojimas iš tarptautinės teisės, kai Stalino valdžios atstovai sėdėjo teisėjų suole, tos pačios valdžios saugumo pareigūnai pravedė masinę Rytų Europos tautų patriotinio elemento trėmimo ir naikinimo akciją! Lietuvių tauta ir vėl buvo viena pirmųjų tame sąraše.

Amerikos lenkų kilmės mokslinis darbuotojas Raphael Lemkin dar 1944 m. pavartojo genocido terminą, kai Sovietų Sąjungoje buvo praktikuojama pogromai prieš žydus ir kai naciai sistematiškai žudė žydus, lenkus bei čigonus. Pats genocido terminas sudarytas iš graikų žodžio *genos* — rasė ir lotyniško *cide* — žudymas.

1945 metais Niurnbergo teismas nusprendė, jog persekiojimas rasinių ir religinių grupių yra nusikaltimas pagal tarptautinę teisę. 1951 metais Jungtinių Tautų (UN) posėdis Jungtino, jog toks nusikaltimas gali būti teisiškas tarptautinėje plotmėje, nors būtų padarytas to paties krašto valdžios savo krašto ribose. Kiekviena tauta gali prašyti Jungtinių Tautų pagalbos sustabdyti genocido aktus, vykdomus jos viduje. Amerika tuo laiku JT posėdžio nutarimo nepasirašė galbūt dėl tarptautinių komplikacijų, o gal dėl nenoro supykinti svarbų sąjungininką. Tačiau šiuo metu JAV užsienio reikalų ministro W. Christopher pasiūlymas tuo klausimu buvo dėmesio centre vienuolika dienų trukusioje JT konferencijoje Vienos mieste. Jo pasiūlymas buvo nustatyti universaliai priimtas normas, ku-

rios apsaugotų žmogaus teises, ir sukurti tarptautinį teismą, kuris turėtų išaiškinti ir nubausti nusikaltėlius.

Galvojant platesniu mastu ir norint lietuvių kančių istoriją įprasmiti tarptautinėje plotmėje, reikėtų galvoti, jog poros tomų gerai dokumentuotas veikalas, iškeliantis genocido aktus, atliktų tą uždavinį. Vienas iš svarbių tos medžiagos šaltinių yra KGB archyvai Vilniuje. Kokioje padėtyje yra ta svarbi dokumentinė medžiaga?

Tuo klausimu „Kauno laikas“ (nr. 106) išspausdino Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirm. B. Gajausko ir Lietuvos Politinių kalinių sąjungos pirm. A. Stasiškio kreipimąsi į Europos parlamento asamblėją. Abu yra seimo nariai. Kalbinama ekskomunistinė LDD partija. Sakoma: „Tai LDDP pirmtakės — Lietuvos Komunistų partijos, buvusios KGB ir nomenklaturės kruvinų darbų metraštis. Įtikinėjama ir apgaule siekiama neiešti jokių tirti arba norima net sunaikinti. Ignoruojama Lietuvos genocido archyvų priežiūros visuomeninio komiteto nuomonė.“

Siekiamo: 1. Likviduoti 1992 m. spalio mėnesį įkurtą ir savo darbą atliekantį valstybinį Lietuvos gyventojų genocido tyrimo centrą. 2. Perimti nesutvarkytus, neaprašytus, neištirtus ir neinventorizuotus KGB archyvus. 3. Sužlugdyti Lietuvos žmonių fizinio ir dvasinio genocido vykdytojų išaiškinimą. 4. Neleisti dalyvauti genocido tyrimo darbe buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams, siekiantiems atstatyti tiesą ir teisingumą“.

Iš dar besitęsiančių Amerikos ambasadoriaus posto pakeitimo įvykių galima suprasti, kokia svarbi yra išsivijęs nuomonė, jeigu ji išreiškiama vieningai.

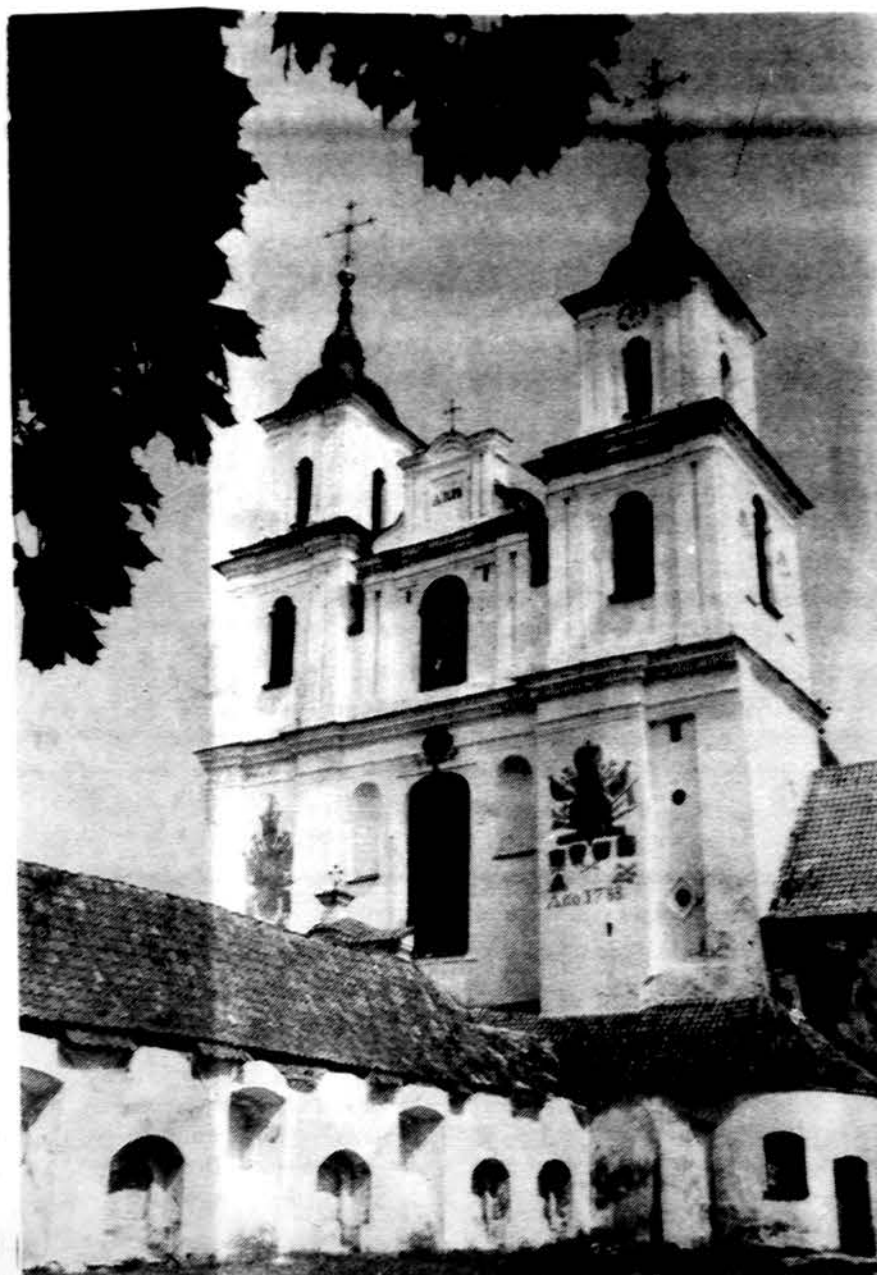
Šiuo metu Lietuvos politikoje egzistuoja lyg trys skirtingos jėgos, traukiančios skirtingomis kryptimis: dabartinė LDD partija ir vyriausybė, opozicija ir buvę politiniai kaliniai bei tremtiniai ir išsiviję. Nereikėtų daugiau jokių pasisakymų suprasti, kuri grupė turėtų būti pati svarbiausia lietuvių kančių istorijoje.

Tautos gyvybei ir išsilaikymui kančios prasmė turi ribotą reikšmę. Kančia gimdo kėntėjimą, o jo baimė — pakantą. Ar suomių tauta būtų išsaugojusi savo nepriklausomybę, jeigu ji būtų išsigandusi galimų kančių, tenka suabejoti.

Tiek išsiviję, ir tuo pačiu Lietuvos jaunoji ir karta gal dar daugiau yra nutolusi nuo tų įvykių, kurie sudaro lietuvių kančių istoriją. Nedaug jų skaitytų istorinę, nors ir gerai dokumentuotą, medžiagą.

Šiuo metu, tiesa, galima skaityti gana daug jaunystės prisiminimų, kur išsamiai aprašomi asmeniški jaunystės įspūdžiai ir piemenavimo nuotykių. Tačiau trūksta literatūrinių veikalų. Tokio literatūrinio kūrinių, kaip „Dedės Tomo trobelė“, Anne Frank dienoraštis, Archipelago gulagas, išryškina persekiojamų ir persekiojusių emocijas, gelmes, palikdami neišdildomą įspūdį ir jauniems skaitytojams. Kyla klausimas: ar nebūtų galima to siekti ir lietuvių kančių istorijoje, skiriant stambią literatūrinę peremiją iš tos planuojamos stambios sumos kančių istorijai įamžinti.

Mikas Jurgaitis

Tytuvėnų bažnyčia.

Nuotr. J. Tamulaičio

A.A. KAIMYNUI JONUI STARINSKUI MIRUS

Šių metų „Draugas“ (Nr. 95 gegužės 19 d.) atnešė man nelauktai liūdną žinią, kad mano kaimynui, to paties Meištų kaimo, tik anapus plynioms, Jonui Starinskui nutrūko gyvenimo džiaugsmo siūlas.

Po I pasaulinio karo Jono Starinskio tėvai, grįžę iš Amerikos, pirkė ūkį mano gimtajame Meištų kaime visai prie Mergupio tilto ir plento, vedančio iš Naumiesčio į Šakius. Sumanus ūkininkas, tėvas Starinskas, antkalnė tarp sodybos ir Mergupio iš pietų pusės apsidino gražiu vaismedžių sodu. Meištų kaime, už mūsų kaimynų Vereckio ir kalvio Sejaus laukų, gyveno kitas Starinskas, Mergupio Starinskio brolis. Šitie Starinskai, man regis, augino 4 vaikus šeima. Mano brolis Justinas, po I pasaulinio karo grįžęs iš Amerikos, nupirko šitų Starinskų žemę.

Starinskai už Liesnystvos dvaro, arba Putinų laukų, pirkė didesnę žemės plotą, negu turėtų Meištų kaime, kad augančioms darbo rankoms užtektų ir darbo, ir duonos. Meištų kaime liko tik Starinskai, esą prie Mergupio tilto. Mano žiniomis, iki 1927 m. rudens, iki man išėjant į kariuomenę, Starinskų šeima susidėjo iš tėvų ir 3 vaikų: jaunesnio už mane Adomo, visų penkmečių už mane jaunesnio Jono ir vienos mergaitės. Esu gyvenant tėviškėje, nei aš esu grįžęs, nei namiškiai kalbėjo, kad pas mūsų kaimynus, tik už plynių, būtų atsiradęs šeimos padaugėjimas. A.s. Jono Starinskio mirties aprašyme, „Drauge“ minima, kad Lietuvoje likę broliai: Vytautas ir Kestutis, man yra staigmena. Jie arba yra grįžę, arba 1927 m. rudens, arba pusbroliai, pavadinę broliais.

Man, kaip artimam Starinskų kaimynui, prisimena ir kita labai liūdna, Starinskų šeima iškūsi, tragedija. Tai vyresniojo jų sūnaus ir mano gero

draugo, a.a. Adomo mirtis.

Adomas Naumiestyje baigė ten esančią keturklasę ir dvi metinius mokytojų kursus. 1926 mokslo metais labai geras pažymiais išlaikė išleidžiamuosius egzaminus ir gavo Lietuvos pradžios mokyklų mokytojo vardą bei teises. Pasielktais Adomo gražiais laimėjimais džiaugėsi tėvai, didžiavosi savo broliu sesuo ir brolis Jonas, džiaugėsi ir kaimynai.

Adomas buvo labai ramus, gabus, rimtai pasiruošęs svarbiai pedagogo profesijai, jaunuolis. 1926 m. vasara buvo gan šilta. Adomas, namie bedirbdamas, vasaros saulei veikiant, jautėsi sušilęs ir nuėjo pro ju laukus tekančioje Šešupėje. atsivėsinti. Adomas, kaip ir kiti paešęsupio gyventojai, gerai plaukdavo. Savieji ilgai laukė Adomo grįžtant. Pagaliau brolis Jonas išėjo patikrinti, kas nutiko, kad Adomas taip ilgai Šešupėje užsibuvo. Jonas pamatė nelauktą, netikėtą reginį. Ramios Šešupės bangos — Adomą amžiams jau buvo priglaudusios savo ramiu vandeni, tykių bangų supančiame mirties guolyje.

Gėlėse išsėjosios Adomo tėviškės menėje, o mokytojo atestatas puošė sieną ir visiems šermenų dalyviams graudulius širdis degino, kad gražiausias jauno Lietuvos mokytojo viltis, nelaukta laidimė amžinai užmigdė. Laidojome Adomą pesti iš jų sodybos iki Šv. Petro ir Povilo bažnyčios Naumiestyje. Miesto ugniagesių drūdų orkestras vis grojo ir grojo liūdnai melodingą laidotuvių maršą. Po gedulingų pamaldų Adomą vėl pesti lydėjome į amžino poilsio namus, į Naumiesčio parapijos kapines. Ugniagesių dūdos vėl verkė Adomui paskutinę raudą, o Šv. Petro ir Povilo bokštų varpai gaudė ir gaudė. Praėjo jau 67 metai, o mano ausyse dar vis aidi tas gaudimas.

Pranas Gustas

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1993 m. liepos mėn. 1 d.

5

• 1932 m. birželio 28 d. mirė didysis Lietuvos atgimimo dainius poetas Jonas Mačiulis Mačionis. Jis gimė 1862 m. spalio 21 d. (pagal naują kalendorių — lapkričio 2 d.).

• Šaltojo karo metu kiekvieną savaitę visoje Amerikoje buvo bandomos civilinės apsaugos sirenos. Jos pirmą kartą pradėjo kaupti 1954 m. birželio 14 d.

A.†A. BRONĖ BUŽENIENĖ

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1993 m. birželio 29 d., 10:10 val. ryto sulaukusi 86 metų.

Gimė Lietuvoje, Raseinių apskrityje. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: duktė Violeta Aviža, sūnūs Ramūnas, marti Irena, Arūnas, marti Noi; devyni anūkai, dešimt proanūkų ir kiti gimines Amerikoje.

Velionė buvo žmona a.a. Jono. Velionė pašarvota ketvirtadienį, liepos 1 d. nuo 4 iki 7 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 2 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę duktė, sūnus, anūkai, proanūkai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

PADĖKA A.†A. VALERIJONAS POCIUS

Gyveno Chicago, Brighton Parko apylinkėje, anksčiau Veneculoje.

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 1993 m. gegužės 17 d., sulaukęs 76 m. amžiaus. Palaidotas gegužės 21 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Mes, likę jo artimieji, reikiame širdingą padėką kun. F. Kireliui už maldas koplyčioje, gedulo šv. Mišias ir palydėjimą velionio į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinės vadui A. Paukščiui už atsisveikinimo pravedimą ir tartą žodį šios organizacijos vardu.

Atsisveikinusiems: Tauragės klubo vardu — Vl. Paliulioniui, Veneculos klubo vardu — K. Ulevičiui, LKDS — Chicagos skyriaus vardu — dr. P. Jokubkai, R.L. B-nės ir Tautos Fondo vardu — A. Repsienei ir D. Adomaičiui už tartą prasmingą žodį.

Dėkojame Marijai Bronušienei, buvusiai mūsų gyventojai, už didelę pagalbą velionio ligos metu. Steve ir Stasei Rudokams už nuolatinę globą.

Dėkojame visiems už aukas: šv. Mišioms, labdarinėms organizacijoms bei šeimos nuožiūrai. Dėkojame atsiuntusiems gėlių, už išreiktas užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje.

Dėkojame karsto nešėjams — šauliams. Dėkojame visiems atsilankiusiems į šermenis ir palydėjusiems velionį į Amžiną Tėvynę.

Dėkojame laidotuvių direk. Gaidas-Daimid už malonų ir tvarkingą patarnavimą.

Visiems ir visiems dar kartą širdingas lietuviškas Ačiū!

Laidosyje likę žmona, duktė, posūnis, vaikaitės, vaikaičiai ir kiti gimines.

A.†A. Dr. BIRUTEI LIEPONYTEI DAILIDIENEI

Iškeliavus į Amžinybę, užjaučiame Tėvus, Brolius ir Artimuosius, skausmo prislėgtus.

Birutėlė, Tu buvai žvaigždėlė, apšviečianti šeimos židinį. Iškeliavai, kur nieks neverkia, nieks nedėjuoja...

Su gilia užuojauta

Paul ir Monica Rudis
Paul Jr. ir Joana
Aldona Baker Rudytė

„Žiburėlio“ mokiniai atlieka programą. Su jais — auklėtoja Violeta Karalienė. Nuotr. Violetos Dirvonytės

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuoju grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiamos oro linija

„ZABAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas: 77-76-87 ir 77-83-82

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agetūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmad., antrad., trečd., ketvd. ir penktid. 9 v.r.—5 v.p.p., šeštad. 9 v.r.—1 v.p.p.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ gegužinė bus rugpjūčio 1 d., sekmadienį marijonų sodelyje prie „Draugo“ pastatų. Visuomenė jau dabar raginama tą dieną paskirti visų mūsų „Draugui“.

„Draugo“ gegužinėje rugpjūčio 1 d. veiks laimėjimų stalas, bet šiam stalui reikia vertingų dovanų – fantų. Kas galėtų tokiomis dovanomis prisidėti ir praturtinti laimėjimų stalą, prašomi jas atvežti į „Draugo“ administraciją. Taip pat, jei kas galėtų prisidėti ir savo pinigine auka prie šių laimėjimų, prašome pasiųsti „Draugui“ arba atvežti į dienraščio įstaigą. O jei kas negalėtų to padaryti, bet norėtų šia proga padėti, prašome paskambinti laikraščio telefonu 312-585-9500 ir mes atvažiuosime paimti. Nuširdžiai Jums dėkojame už dėmesį.

Tomas Pukštys pasiekė naują JAV-ių rekordą praėjusį seštdienį, birželio 26 d., Kuortone, Suomijoje, nuskraidindamas ietį 281 pėdas ir 2 inčus. Paskutinis JAV-ių rekordinis ieties metimas buvo prieš septynerius metus pasiektas Petranoff'o, jam nuskraidinus ietį 280-1 pėdas. Tomas džiaugiasi įvykdęs savo svajonę – naują JAV-ių rekordą. Savo vėliausiais laimėjimais Tomas įsitvirtino JAV rinktinėje, dalyvausiančioje rugpjūčio mėn. vyksiančioje Pasaulio čempionato varžybose.

Tomas Pukštys

x „Draugo“ gegužinė bus rugpjūčio 1 d., sekmadienį, Marijonų sodelyje prie „Draugo“. Kas turite ir galite paaukoti bent kokių daiktų loterijos stalui, maloniai prašome pristatyti į „Draugo“ administraciją: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Jei dėl kokių priežasčių negalite atvežti, skambinkite 585-9500, ir mes atvažiuosime paimti. Laukiame ir iš anksto dėkojame.

(sk)

x Trūksta Jūsų gyvenime pačių naujaušiu, necenzūruotų žinių iš Lietuvos? Nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Bend informuoti lietuviai klausosi tik ŽEMĖS L PRODUCTIONS žinių laidų. Jūsų dėmesui – RYTMEČIO EKSPRESAS nuo pirm. iki penkt. 10 v.r. per WNDZ 750 AM. Adresas: RYTMEČIO EKSPRESAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630. Tel. (312) 286-1616. Nesuspejote? Jūsų patogumui VAKARINĖS NAUJIENOS nuo pirm. iki penkt. 6:30 v.v. per WCEV 1450 AM; adresas: WCEV Radio, 5356 W. Belmont, Chicago, IL 60641, IL (312) 777-1450. Visais reklamais reikalais, įskaitant ir mirties pranešimus, kreipkitės į mus tuoj pat po laidų.

(sk)

Šv. Kazimiero seserų kongregacijos naujoji vadovybė įvesdinta specialiose išskilmėse liepos 2 d. Vadovybė sudaro: generalė vyresnioji ses. Marilyn Kuzmickus, jos pavaduotoja ses. M. Teresita Miksas, gen. sekretorė ses. Margaret Petcavage, izd. ses. M. Immaculate Wendt, narės – ses. Margaret Zalot, ses. Jean Girzaitis, ses. Grace Ann Kalafut. Šios vadovybės kadencija: 1993-1998 metai.

Marijos Nekalto Prasi-dėjimo parapija Brighton Parke rengia karnavalą liepos 4-8 d., nuo 12:30 iki 10 val. vakaro kasdien, parapijos aikštėje, 4400 S. California. Šalia įvairių linksmybių bus ir didžioji loterija (sekmadienį) su 1,500 dol. laimėjimu. Karnavalo pelnas skiriamas parapijos reikams, ypač stogo taisymui. Kadangi klebonas kun. A. Puchenski yra labai palankus lietuviškiems reikams, tikima, kad ir lietuviai gausiai dalyvaus Nekalto Prasi-dėjimo parapijos renginyje.

Čikagos Sveikatos departamentas primena gyventojams, ypač turintiems vaikų, kad Amerikos Nepriklausomybės šventės (liepos 4 d.) proga mėgstami šaudymai, poškinimai, raketų laidymai ir panašios „linksmybės“ sukelia didelį pavojų. Kasmet sunkiau ar lengviau sužeidžiama per 1,600 žmonių, dažniausiai visai nekaltų žiūrovų. Daugiau kaip pusė nukentėjusių yra nesulaukę 16 metų amžiaus. „Fireworks“ kasmet sukelia bent 50,000 gaisrų, kurių nuostolis siekia bent 35 mil. dolerių. Pabrėžiama, kad nėra „saugių sprogmenų“. Net ir vadinamoji „šalta ugnis“, svaitydama žvaigždines žiežirbas, pasiekia iki 1,800 F laipsnių karštį.

Čikagos meras Richard M. Daley buvo pagerbtas specialiu žymeniu, nes jo vadovaujama Čikaga yra pasidariusi tinkamesnė gyventi. Žymuo įteiktas š.m. birželio mėnesį įvykusiame JAV merų suvažiavime New Yorko mieste. Be Daley, panašius žymenis dar gavo Bostono, Albany ir Birmingham merai.

x Anglijos liet. klubo Chicago gegužinė bus šį sekmadienį, liepos 4 d., Šaulių salėje. Visi nariai ir svečiai į gegužinę kviečiami atsilankyti.

(sk)

x AL Tautinės s-gos Chicago skyriaus gegužinė rengiama Ateitininkų namų sodyboje, Lemonte, š.m. liepos 11 d., sekmadienį. Pradžią 1 val. p.p. Visi kviečiami atvykti, visi laukiami. Gegužinėje bus gera nuotaika, karšti pietūs, geras baras, loterija ir kt. įvairumai. Nariai prašomi nepamiršti loterijai laimikio.

(sk)

x TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto – \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos – \$75. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

(sk)

Alto rengtame išvežtųjų minėjime Čikagoje, Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje šv. Mišių auką neša buvęs Sibiro tremtinys inž. Povilas Vaičekauskas ir Alto pirm. Antanina Repšienė.

LIUCIJA IR VILIUS HOFFMANAI – LIETUVOS VAIKŲ VILTIES SAVANORIAI

Liucija Hoffmanienė.

Vilijus Hoffmannas.

Liucija pradėjo talkinti kaip savanorė Lietuvos Vaikų Vilties vaikams 1992 m. pradžioje, pakalbinta Danos Gierstikienės. Tuojau prisidėjo ir jos vyras Vilijus.

Liucija yra L.V.V. komiteto narė, kuri rūpinasi vaikų globa ir savanorių koordinavimu. Ji pasižymi didžiąja energija, padedanti L.V.V. vaikams. Jai visur padeda vyras Vilijus, ypač kai reikia parvežti ar nuvežti didesnį bagažą ir orauostį.

Liucija suorganizavo medicininę pagalbą atvažiavusiems vaikams, surasdama galimybes patikrinti jų akis, ausis, gerkles ir dantis. Ji ir kiti savanoriai veža vaikus pas geradarius gydytojus: dr. V. Grybauską – ausų, nosies, gerklių; dr. L. Sidrį – akių; dr. D. E. Čepelę, dr. J. Kerelytę, dr. L. D. Petreikytę, dr. I. Skiriūtę-Jurjonienę – dantų, dr. T. Kazlauskienę – vaikų ligų. Visi šie

Tony Slapikas iš Chesapeake, Virginia, rašo: „Tik visagalis Dievas tegali Jums tinkamai atsilyginti už „Draugo“ siuntinėjimą... su „Draugo“ atsiskirti jokių būdų nenoriu ir siunčiu 45 dol. pratesti prenumeratai. Paskutiniu metu labai patinka „Draugo“ vedamieji ir redakcijos parašyti straipsniai“.

x „ŽAIBAS“ ketvirtį metų garantuoti ir patikimai pristato užsienietiškas maisto prekes Lietuvoje ir namus. Dvylikos labiausiai mėgiamų ir norimų paketų pasirinkimas. Visi užsakymai pristatomi per 10 darbo dienų į namus. Kreipkitės: „ŽAIBAS“, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

(sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnianskienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

Liucija ir jos vyras Vilijus labai užjaučia atvažiavusių motinų ir vaikų padėtį. Ypač kai vaikučiams kartais labai ilgai reikia laukti operacijos. Jie stengiasi juos nusivežti pas save savaitgaliais ir sudaryti kitų pramogų, kad pajauktų motinų ir vaikų gyvenimą.

Birželio 18-ą Liucija suorganizavo motinų iškylą į Muzikos festivalio atidarymą Grant Parke. L.V.V. pirm. Gražina Liautaud parūpino transportaciją. Motinos turėjo progos pasiklausyti koncerto, pamatyti Buckingham fontaną, pasivaizinti.

Dabar L. ir V. Hoffmanai planuoja vežti motinas ir vaikus savaitgaliai į Union Pier.

Liucija išrūpino nemokamus bilietus L.V.V. vaikams (bet kuriuo laiku!) lankyti taip vaikų mėgstamą Brookfield zoologijos sodą.

Birželio 11 d. suorganizavo talkininkus (O. Paulikienę, R. Rimkų ir E. ir A. Hoffmanus) nuvežti vaikus į Oak Lawn vykstantį karnavalą. Ten išrūpino vaikams dar papildomai 40 bilietų, kad jie galėtų iki valios pasivažinėti įvairiomis karuselėmis.

Birželio 22 d. suorganizavo Seklyčioje, kartu su savanoriais, naujai atvykusių motinų sutikimą.

Liucija buvo nusivežusi porą L.V.V. vaikų ir jų motinų į Joliet Easter Seals ir invalidų vaikų mokyklą, parodyti, kaip čia pabrėžiama, jog vaikui reikia leisti kuo daugiau pačiam viską daryti, kad jis nepasidarytų bejėgiu invalidu.

Paklausta, kuriuos vaikus geriausiai prisimena, atsakė, kad jos prisiminimuose visi vaikai brangūs ir jaučiasi laimingi, kai vaikas grįžta iš Šrienerių ligoninės pagydytas ar bent sveikesnis, negu buvo atvažiavęs. Ypač ji negali pamiršti mažojo ir judraus, kaip gyvsidabris, Mindaugėlio, kuris, svečiuojantis pas ją, viena

Daumanto-Dielininkaitis ateitininkų kuopos jaunučiai, davę įžodį Pal. Jurgio Matulaičio mision. Lemonte, gegužės 16 d.

VILIOJANT BITES SU MEDUM

Užsienyje augdami, su pagalba ir pasididžiavimu tardavome Lietuvos dailininkų Šimonio ir Čiurlionio vardus. Konstantinas Čiurlionis, dailininkas ir kompozitorius, užbūrė ne tik mus, bet jo mistika ir simbolika plito po pasaulį, radusi ypatingą atgarsį Japonijoje.

Idomu, kad Čikagoje šiuo metu gyvena net du jauni Čiurlionio giminačiai, paveldėję garsiojo menininko polinkius – pianistas Rokas Zubovas ir dailininkas Rimas Čiurlionis, kurio paroda vyks Čikagos Bertoncini Gallery (770 N. La Salle, tel.: 312-482-9667) nuo liepos 9 iki 31 dienos.

Rimas Čiurlionis, gimęs Kaune 1959 m., mokėsi Naujajame meno mokykloje ir 1976 m. buvo priimtas į Stasio Žuko aukštesniąją meno mokyklą. Jau tada buvo suruoštos kelios jo darbų parodos. Baigęs 1980 m., dirbo restauruodamas freskas Pažaislio vienuolyne. Lankydamos papildomas klases Vokietijoje, laimėjo dailės konkursą, minint Lemgo miesto 800 m. sukaktuves.

Rimas tapo aliejiniais dažais, juos naudodamas storais sluoksniais, drąsiais bruožais. Jo darbuose indoeuropiečių, pabaltiečių ir krikščionių simboliai randa išraišką. Rimo menas įvairus – vieni kūriniai dramatiški, jausmingi, kiti giliai analitiški. Per juos Rimas stengiasi atrasti ir atskleisti egzistencijos reikšmę.

Rimas Čiurlionis yra vedęs Ritą Stukaitę, kuri baigė mikrobiologijos mokslus Illinois universitete Urbanoje, gavo biologijos magistro laipsnį University of California San Diego ir iš-

kartą, būdamas net iki pažastų sugipsuotas, sugebėjo slapta nulysti iš antro aukšto laiptais žemyn ir paprašyti naktipiečių...

Gydomų vaikų motinos yra labai dėkingos ir vis klausia, kaip jos galėtų nors kiek atsilyginti už patiriamą globą. Liucijos Hoffmanienės atsakymas joms yra: „Kai grįšite namo, bandykite grupotis, aplankykite vienišus senelius ir vaikus Vaikų nameliuose. Pasikvieskite vaikų iš tokių namų pas save, kaip ir aš pasikviesdavau jus“. Toji prašo visų savanorių vardu. „Tai būtų didžiausias užmokestis mums“, sako ji.

Liucija, dirbdama kaip L.V.V. savanorė-talkininkė, mato, kaip savanoriai yra reikalingi ir dėlto kviečia daugiau žmonių įsijungti į L.V.V. savanorių būrį. Jei kas negali nuolat talkinti, kad tie nors laiks nuo laiko atvažių, į Seklyčią, pasiimtų motiną – vaiką ir nusivežtų pas save, ar kad ir į visai netolimą apylinkę – parką, ar suvalgyti ledų. O ir tai jau būtų tai motinai ir vaikui trupinėlis džiaugsmo, laukiant sunkių operacijų.

Aldona Šmulskienė

važiavo į Lietuvą dėstyti anglų kalbą Vytauto Didžiojo universitete. Paskiau su Liucija Baškauskaite ji vedė VDU Tarptautinių ryšių centrą, kurio tikslas buvo parūpinti kvietimus ir vizas VDU dėstytojams ir sudaryti mainų programas (ypač su Skandinavijos šalimis) VDU studentams. Per draugus Rita susipažino su Rimu, kuris jau tuo laiku Lietuvoje buvo žinomas ir jo darbai mielai perkami. Rimo tėvas miręs, jis gyvena su mama ir broliu, turėjo studiją savo kambaryje. Jie susituokė Dotnuvoje, pranciškonų vienuolyne, ir dabar augina dukrytę Katryną.

Šiuo laiku Čiurlioniai gyvena Čikagoje, kur Rita atlieka molekulinės biologijos tyrimus Rush Presbyterian St. Luke's ligoninėje, o Rimas lietuvių dailininkų vardą garsina, ruošdamas jau nebe pirmą savo parodą kitataučių aplinkoje.

Rimas Čiurlionis yra išstotęs savo kūriniais parodose Kaune, Vilniuje, Kretingoje, Vokietijoje ir Čiurlionio galerijoje Čikagoje. Rimo parodos atidarymas Čikagos Bertoncini Gallery bus penktadienį, liepos 9 d., nuo 5 v.v. iki 9 v.v. Esame laimingi, kad mūsų šalis išdrįsta žengti į tarptautinę areną, nes tik taip pasaulis sužinos apie lietuvių kultūros lobius.

Indrė

SANTAROS-ŠVIESOS KONFERENCIJA VILNIUJE

Po 39 metų Santaros-Šviesos suvažiavimų Tabor Farm, MI ir Lemonte, sukaktuvinė, 40-ji konferencija, šiais metais įvyko Lietuvoje, Vilniaus universitete, kaip rašo Valdas Bartasevičius „Lietuvos ryto“ 1993 m. birželio 17 dienos laidoje.

Konferencija prasidėjo birželio 16 d. Jos įžanginėje kalboje Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis išskėlė svarbiausią Santaros-Šviesos misiją – „išsaugoti Lietuvos žvaigždę“, kurios santarietiams neužtemdė keturiadesimt metų Lietuvą dengusi okupacinė tamsa. Ta svetimųjų nešama tamsa „per keturis šimtus penkiolika metų neužgožė ir Vilniaus universitetą“.

Santaros-Šviesos 40-je konferencijoje-suvažiavime Vilniuje dalyvavo pagrindiniai sambūrio JAV veikėjai Raimundas Mielzėlis, Zenonas Rekašius, Liūtas Mockūnas. Jie savo kalbose penkias dienas, kartu su Marcelijum Martinaičiu, Sigitu Geda ir kitais, svarstė sambūrio naujos veiklos kelius, prasmę, Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe. Santaros-Šviesos praeitis (turbūt ir ateities B.J.) veiklos principas: „Veidu į Lietuvą“ dabar reikalingas konkrečių darbų laisvos minties, laisvo žodžio, laisvos kūrybos plotmėje.

Br. Juodelis

Prof. Anicetas Arminas, nuo ankstyvo pavasario atvykęs į Čikagą ir čia rinkęs medžiagą komp. VI. Jakubėno monografijai bei kitiems muzikos leidiniams, birželio 12 d. pajudėjo atgal į namus Vilniuje. Dabar jis žada pasitraukti iš savo nuolatinio darbo ir kurį laiką atsidėti komp. VI. Jakubėno monografijos redagavimui. Šis leidinys turėtų pasirodyti ateinančių metų pavasari, kuomet bus minima komp. VI. Jakubėno 90 metų gimimo sukaktis.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.